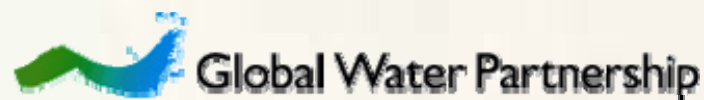

Principiile de la Dublin privind Apa asa cum sunt reflectate in Evaluarea Comparativa a Acordurilor Institutionale si Legislative pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apa

De MIGUEL SOLANES si
ERNANDO GONZALEZ-VILLARREAL

**Parteneriatul Global al Apei
Comitetul Tehnic Consultativ (TAC)**

Global Water Partnership Secretariat: Hantverkargatan 5, House 6 (2nd floor), SE-112 21 Stockholm, Sweden
Tel: +46 8 562 51 900/922, Fax: +46 8 562 51 901; e-mail: gwp@gwpforum.org Website: <http://www.gwpforum.org>

GWP - CEE SECRETARIAT – SHMI SK, - Jeseniova 17, 833 15, Bratislava, Slovakia
Tel/Fax: +421.2.5941 5294, E-mail: gwpcee@shmu.sk, <http://www.gwpceeforum.org>

GWP-ROMANIA – Asociatia Parteneriatul Global al Apei din Romania, Aleea Fizicienilor 4, Ap.16, Sector 3, cod 032113
Tel: +40 21 348.09.47, b-mail : lipopesc@b.astral.ro Website: www.gwp-romania.ro

Parteneriatul Global al Apei (GWP), înființat oficial în 1996, este o rețea internațională deschisă tuturor organizațiilor implicate în managementul resurselor de apă: instituții guvernamentale ale țărilor dezvoltate și ale țărilor în curs de dezvoltare, Agenții ale Națiunilor Unite, bănci de dezvoltare bi- și multilaterale, asociații profesionale, institute de cercetare, organizații nonguvernamentale, și sectorul privat. GWP a fost creat pentru a promova și încuraja Managementul Integrat al Resurselor de Apă (IWRM), care are scopul de a asigura o dezvoltare completă și un management al apei, terenului și resurselor asociate prin maximizarea bunăstării economice și sociale fără a compromite sustenabilitatea sistemelor de mediu vital.

GWP promovează IWRM prin crearea unor foruri active la nivel național, regional și global. Autoritatea de guvernare a Parteneriatului cuprinde Comitetul Tehnic Consultativ (TAC), format dintr-un grup de 12 oameni de știință și experți recunoscuți internațional, calificați în diferite discipline ale domeniului gospodării apelor. Acest comitet, al cărui membri vin din diferite regiuni ale lumii, asigură un suport tehnic și consultanță altor foruri guvernamentale ca și structurilor Parteneriatului ca un întreg. TAC a fost însărcinat cu dezvoltarea unui cadru analitic al sectorului de apă și propunerea unor acțiuni care vor promova managementul durabil al resurselor de apă. TAC menține un contact deschis permanent pentru organizațiile sale simetrice, adică TAC-urile regionale ale GWP, actualmente înființate în lumea întreagă pentru a facilita aplicarea IWRM la nivel regional și național.

În întreaga lume adoptarea și aplicarea unui management integrat al resurselor de apă – IWRM, necesită modificarea modului de gestiune și conducere a acestei activități la nivel de comunitate internațională, în particular felul cum sunt realizate investițiile. Pentru realizarea modificărilor în acest scop sunt întrebuintate strategii care se adresează aspectelor conceptuale, regionale și globale și planuri de acțiune pentru implementare. Această serie de manuale informative, publicată de GWP prin instituția lui de bază – Agenția Internațională de Cooperare Dezvoltare Suedeză (SIDA) – a fost creată pentru diseminarea lucrărilor scrise și imputernicite de TAC pentru a se adresa în plan conceptual partenerilor GWP. Subiectele și punctele de discuție, precum apa pentru securitatea alimentară, privatizarea și rolul femeilor în gospodărirea apelor se regăsesc în aceste lucrări.

Constatarile, interpretările și concluziile exprimate în cadrul acestei serii aparțin în întregime autorilor și nu trebuie atribuite în nici un fel GWP, SIDA, nici ca expresii oficiale ale Comitetului Tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei. Această lucrare particulară, „*Principiile de la Dublin privind Apa așa cum sunt reflectate în Evaluarea Comparativă a Acordurilor Institutionale și Legislative pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apă*”, a fost pregătită de membri TAC Miguel Solanes și Fernando Gonzalez-Villarreal, pentru întrunirea TAC din noiembrie 1996 în Windhoek, Namibia.

Alte lucrări publicate de către TAC în seria Lucrărilor Fundamentale:

- Nr 1 Reglementarea și participarea sectorului privat în domeniul apei și sănătății - Judith A. Rees (1998)
- Nr. 2: “Apa ca Bun Economic și Social: cum se aplică principiile în practică” – Peter Rogers, Ramesh Bhatia și Annette Huber (1998).
- Nr.4: “Gospodărirea Integrată a Resurselor de Apă” - Comitetul Tehnic Consultativ al GWP (2000).
- Nr. 5: “Scrisoare Către Ministrul Meu” – Ivan Chéret (2000).
- Nr. 6 : “Riscul și Gospodărirea Integrată a Resurselor de Apă - Judith A. Rees (2002)
- Nr 7: “ Guvernarea Eficientă a Apei “ –Peter Rogres și Alan W. Hall (2003)
- Nr 8: “ Reducerea Sărăciei și Managementul Integrat al Resurselor de Apă –IWRM “ Peter Rogers și Alan W. Hall (2003)
- Nr 9 : “Managementul Apei și Ecosistemele: Trăind în schimbare” Malin Falkenmark (2003)
- Nr 10 : “ Managementul Integrat al Resurselor de Apă –IWRM și Planurile de Eficientizare a Apei De ce , Ce , Cum” Torkil Jonch- Clausen (2004)

**Principiile de la Dublin privind Apa asa cum sunt reflectate in
Evaluarea Comparativa a Acordurilor Institutionale si Legislative
pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apa**

©Parteneriatul Global al Apei/Agentia Internationala de Cooperare Dezvoltare Suedeza
S105-25 Stockholm, Suedia
Toate drepturile rezervate.
Imprimat in Suedia.
Prima aparitie, iunie 1999.
Utilizarea acestei publicatii nu este permisa pentru revindere sau alte scopuri comerciale fara permisiunea scrisa in prealabil a Parteneriatului Global al Apei/ Sida.
Pot fi reproduse parti din acest text cu permisiunea si atributia corespunzatoare a Parteneriatului Global al Apei/ Sida. Constatarile, interpretarile si concluziile exprimate in cadrul acestei publicatii nu pot fi atribuite in vreun fel GWP/Sida, nici ca expresii oficiale ale Comitetului Tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei.

ISSN: 1652-5396
ISBN: 91-85321-59-1

Principiile de la Dublin privind Apa asa cum sunt reflectate in Evaluarea Comparativa a Acordurilor Institutionale si Legislative, pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apa

Miguel Solanes si Fernando Gonzalez-Villarreal

Publicat de Parteneriatul Global al Apei

MIGUEL SOLANES este Consultant Regional privind Legislatia Resurselor de Apa si Reglementarea Utilitatilor Publice, Sectorul Mediului si Dezvoltarii, Comisia Economica pentru America Latina si Ins. Caraibe;

FERNANDO GONZALEZ-VILLARREAL este Profesor la Institutul de Inginerie, Universitatea Nationala Autonoma din Mexic. Ambii autori sunt membri ai Comitetului tehnic Consultativ al Parteneriatului Global Al Apei (GWP).

Versiunea originala a acestui raport a fost prezentata si discutata la Intrunirea de la Namibia (Noiembrie 1996) a Comitetului Tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei. Prezenta versiune include continutul raportului prezentat in Namibia si, in plus, recomandarile relevante ale Comitetului Tehnic Consultativ, deciziile recente ale Autoritatilor Antimonopoliste din Chile (impactul legii apei asupra incurajarii monopolurilor), referinte cuprinzatoare pentru participarea factorilor interesati si drepturile si interesele indigene privind apa, precum si abordarea mai larga a subiectelor legate de serviciul public al apei.

CUPRINS

PREZENTARE GENERALA

INTRODUCERE

I. RESURSA DE APA , REPREZINTA O RESURSA LIMITATA SI VULNERABILA, ESENTIAL PENTRU VIATA SI DEZVOLTAREA DURABILA, CA SI PENTRU MEDIU

Politicile privind apa

Controlul calitatii si preocuparile privind mediul inconjurator

Protectia si managementul resurselor de apa

Sistematizarea apei si bazinele hidrografice

Evaluarea programelor si proiectelor privind apa

II. EXPLOATAREA SI GOSPODARIREA APELOR AR TREBUI SA FIE BAZATA PE O ABORDARE PARTICIPATIVA, IMPLICAND UTILIZATORII, PLANIFICATORII SI A FACTORII DE DECIZIE POLITICA DE LA TOATE NIVELURILE

Instituirea responsabilitatii pentru un Managementul General al Apei

Reconcilierea intre interese si procesele de consultare

Preocuparea pentru probleme internationale

Participarea factorilor co- interesati

Informarea

Cel mai jos nivel relevant

III. APA ARE O VALOARE ECONOMICA IN TOATE UTILIZARILE SALE CARE SUNT IN COMPETITIE SI TREBUIE SA FIE RECUNOSCUTA CA UN BUN CU VALOARE ECONOMICA

Drepturile privind apa

Utilizarea eficienta si benefica

Conditionalitatii in utilizarea apei

Apa si regulile de piata

Experienta americana

Taxele pentru apa

BIBLIOGRAFIE

PREZENTARE GENERALA

Scopul acestui raport este de a analiza relatia dintre Principiile de la Dublin 1992, managementul integrat al apei si legea pentru ape. Principiile de la Dublin au fost o incercare de a defini si afirma intr-un mod concis principalele problemele ca si forta motrice a managementului apei si anume :

- **Apa proaspata este o resursa finita si vulnerabila, esentiala pentru a mentinerea vietii, pentru dezvoltare viitoare si necesitatile de mediu;**
- **Dezvoltarea si gospodaria apei trebuie sa se bazeze pe o abordare participativa implicand utilizatorii, planificatorii si factorii de decizie politici la toate nivelurile;**
- **Femeile joaca un rol central in utilizarea, gospodaria si protectia apei;**
- **Apa are o valoare economica in toate utilizarile sale cae sunt in situatie de competitie, trebuie sa fie recunoscuta ca un bun economic.**

Acest raport nu isi propune sa sustina un model singular sau o solutie data, ci de a furniza un set de alternative si experiente pentru cititorii care cauta informatii privind problemele institutionale care afecteaza modalitaile de gospodarie a apei. Astfel, acest raport evalueaza relatiile existente dintre Principiile de la Dublin si sistemele legislative nationale privind apa.

Apa este o resursa finita si vulnerabila

Acest principiu a fost interpretat si considerat ca o cerinta fundamentala pentru managementul integrat, si care este sensibil la toate variatile caracteristicilor resurselor de apa. Management Integrat inseamna un management tehnic complex, corespunzator tuturor formelor apei, cerintelor fata de caracteristicile acesteia in calitate de (apa subterana si de suprafata, calitate si cantitate, apa si sol, etc).

Consideratiile fata de nevoile sociale, a solutiilor economice sigure ca si a cerintelor de mediu sunt implicite . Scopul final este utilizarea si dezvoltarea durabila a resurselor de apa.

Aceasta analiza arata ca exista politici si cadre legislative pentru aceasta resursa, legate de managementul integrat al apei; de protectia calitatii apei, de cunoasterea debitelor pentru gospodaria cantitativa de consideratiile peisagistice; cerintele ecologice; utilizarea rationala si reglementata a apei; integrarea in gospodarie a solului, apei si a altor resurse naturale; protectia resurselor de apa; sistematizarea si planificarea utilizarilor apei, recunoasterea bazinelor hidrografice; protectia apei subterane; evaluarea obligatorie a politicilor de apa, a planurilor, programelor si proiectelor adiacente ; evaluarea obligatorie a subventiilor legate de apa.

In acest sens exista exemple de cadru legislativ privind in mod special nevoile locuitorilor, interesul comun, beneficiile utilizatorilor individuali si mijloacele de trai ale populatiei.

Exemple concrete ale preocuparilor sociale in cadrul legislativ privind apa sunt reprezentate de preferintele deseori regasite in legile britanice privind sursele de apa potabila si sanatatea, precum si revendicarea accesului public.

Legatura cu dezvoltarea este de asemenea un principiu al legii apei. Au fost gasite cerinte legislative pentru utilizarea optima si realizarea deplina a beneficiilor economice in ceea ce priveste apa. Unele sisteme leaga sistematizarea apei de cresterea economica si zonele economice. In unele tari, consideratiile economice sunt criterii normative importante pentru luarea deciziilor si pentru evaluarea programelor si proiectelor.

Dezvoltarea si managementul apei ar trebui sa se bazeze pe abordarea participativa

Legislatia cu privire la acest principiu a fost analizata presupunand ca activitatile legate de apa nu sunt limitate la interesele unor anumite grupuri de utilizatori, la granitele geografice, la institutii sectoriale sau la jurisdicții nationale. Principiul Participatiunii (si locatiile si oportunitatile din acesta), a fost criteriul de baza al analizei.

In general semnificatia participarii a fost asociata politicilor nationale bine cunoscute pentru care apa este fie o componenta principala, fie o problema relevanta. Implementarea unei politici este asociata de obicei cu organizatiile guvernamentale binecunoscute in plan social, relativ bine informate, cu capacitati adecvate si mandate juridice corespunzatoare. Aceste institutii au evoluat de la cele orientate catre sectoare elementale la cele orientate catre resursa, cu indicatii relevante conform carora conceptul bazinului hidrografic intra ferm, desi laborios, in scena institutionala.

Analiza experientelor cele mai relevante sugereaza ca dimensiunea institutionala a managementului apei este un sistem, in care experientele relativ reusite privind managementul apei (succesul in acest context este contingent cu ceea ce un sistem a cunoscut si a cautat sa rezolve la un moment dat) au inclus un echilibru intre institutiile si politicile guvernamentale si participarea factorilor interesati.

Astfel de experiente, provenite din locuri indepartate cum ar fi California, Africa de Sud, sugereaza ca participarea semnificativa a „stakeholder-ilor”- factorilor interesati, necesita cel putin, un grad de control/supraveghere guvernamentala si, ocazional, sustinere. Aceasta sustinere poate consta in promovarea si incurajarea implicarii factorilor interesei, in diseminarea informatiei etc. Altfel exista permanent riscul ca participarea sa fie cooptata de grupuri de interes speciale, bine informate.

Concilierea diferitelor interese, consultatiile publice, audierile, reprezinta unele dintre modurile in care partile interesate si factorii implicati, care nu au in mod necesar un interes conventional privind proprietatea asupra apei (in sens tipic), sunt apti sa participe. La un alt nivel structurile oficiale includ consiliile consultative, integrarea in cadrul corpurilor guvernamentale si asociatilor si sectoare cu tinte si responsabilitati in domeniu.

In mod interesant, unele legislatii recunosc globalizarea problemelor legate de apa si interesele transnationale, prin referire la conventiile si obligatiile internationale.

Unele legi, recunosc conexiunea intima care exista intre participare si informare la toate nivelele.

Unele sisteme, unde subventiile agricole si alte subventii au coexistat in mod traditional cu o participare relativ intensa, par a indica faptul ca un stimulent important, chiar daca nu este exclusiv, de participare il reprezinta propriul interes economic.

In final, conform experientelor mexicane, pare relevant de remarcat ca nevoile tehnice, oportunitatile pentru economie si alti factori, necesita sa fie luati in considerare cand se aplica conceptul de cel mai mic nivel corespunzator. De asemenea, cel mai mic nivel corespunzator si sectorul privat nu sunt sinonime: corporatiile care furnizeaza serviciile de apa sunt private, iar multe sunt universale.

Apa ca bun economic

În cadrul legislativ occidental bazat pe sistemul roman de drept, aspectele economice ale resurselor de apă au fost suficient de relevante pentru a fi incluse în cadrul dreptului de proprietate publică sau privată. Sistemul statuat privind dreptul la apă a existat încă din perioada romană. Totuși, “economizarea” deplină a resurselor de apă poate fi o sarcină complexă în țările cu tradiții și culturi diferite cum ar fi Musulmana, Hindu și Chineză.

În prezent, cele mai multe legislații recunosc, și protejează aspectele de proprietate privind dreptul de utilizare a apei, acesta fiind modul în care legea reacționează la conceptul economic al limitării resurselor de apă.

În același timp, sistemele legislative privind apă admit dimensionările sociale și de mediu ale apei prin normele prevăzute să protejeze terții, mediul și baza resurselor.

O dimensiune socială importantă a drepturilor la apă, asociată puternic cu dimensiunea economică a resursei, este un tel clar în cele mai multe legislații de prevenire a stocării apei, a speculațiilor, a monopolurilor și a irosirii și lipsei de gospodărire a deșeurilor. Odată cu privatizarea din întreaga lume a serviciilor legate de apă, controlul monopolizat al drepturilor la apă configurează un caz tipic de barieră la intrare. De aceea se solicită utilizarea eficientă și profitabilă a drepturilor la apă ca un principiu universal al legilor apei – atât la nivel național cât și internațional.

În singurul caz cunoscut de neexistență a acestei prevederi, în Chile, sistemul a condus la speculație, o stocare neratională și un management defectuos al apei, în detrimentul resurselor de apă. Sugestiile de amendare a sistemului sunt depuse în prezent în fața Congresului. Totuși, modul în care drepturile asupra apei au fost garantate pot duce la modificări legale laborioase. Propuneri cum ar fi taxarea drepturilor asupra apei pentru a promova o utilizare mai eficientă și echitabilă de către deținători au fost atacate din perspectiva constituțională. Organizațiile private de generare a energiei electrice, argumentează că din moment ce drepturile inițiale la apă nu au fost condiționate pentru o utilizare eficientă și benefică, folosirea taxelor pentru a induce un comportament altul decât unul unilateral corespunzător companiei ar putea fi o încălcare a drepturilor de proprietate, care sunt protejate și recunoscute constituțional.

Un corolar al caracterului economic al apei este existența pietelor de apă. Acestea reprezintă instrumente utile de optimizare a utilizării resursei. Totuși, deoarece rolul principal al apei și trăsăturile ei distincte o fac să fie un bun de consum special, sistemele mature de distribuție a apei adaptează performanța de piață în lumina considerațiilor sociale, economice și de mediu.

În cele din urmă, există propuneri pentru a taxa apă conform costurilor. Exemple ale acestei abordări nu sunt numeroase. Totuși, există exemple de cheltuieli intenționate să recupereze costurile, plățile pentru tratarea deșeurilor, să acopere cheltuielile administrative și să inducă un comportament sanatos pentru mediu. Două exemple cu privire la cheltuieli și valori sunt discutate: Mexic și Spania. Totuși, mai multă muncă analitică pare a fi necesară pentru a îmbunătăți criteriile conceptuale, procedurile de aplicare și abordarea problemelor privitoare la oportunitate și echitate.

INTRODUCERE

Prezentul raport privind legislația apei și acordurile instituționale, alcătuit în conformitate cu acordurile stabilite în perioada 10-13 iunie, 1996, la întrunirea de la Copenhaga a Grupului Tehnic Consultativ al Parteneriatului Global al Apei, identifică modul în care Principiile de la Dublin privind Apa reflectă, coincid sau sunt de acord cu practicile și principiile acceptate de legislația apei și instituții într-un număr de țări.

Chiar dacă raportul acoperă o gamă largă de probleme, el nu intenționează să fie exhaustiv. Există subiecte importante care nu au fost puse în discuție datorită limitărilor de timp și spațiu.

Raportul este organizat conform celor patru principii fundamentale privind apa care rezultă din Declarația de la Dublin. Se bazează pe revizuirea unui număr de sisteme de legi naționale ale apei și pe experiențele furnizate de procesele care se desfășoară în țări precum Chile, Mexic, Africa de Sud și Zimbabwe. Cazurile selectate au fost alese în general ca direcții sau situații reprezentative și nu în mod necesar ca un model de urmat.

Declarația de la Dublin și Raportul Conferinței exprimă o abordare holistică, comprehensivă, multidisciplinară pentru problemele resurselor de apă din întreaga lume. Se bazează pe cele patru “principii calauzitoare” care acoperă problemele sociale, politice, economice și de mediu:

“Apa proaspătă este o resursă finită și vulnerabilă, esențială pentru o viață *durabilă*, pentru dezvoltare și mediu...”

“Dezvoltarea și gospodărirea apei ar trebui să se bazeze pe abordarea *participativii*, implicarea utilizatorilor, a planificatorilor și a factorilor de decizie politici la toate nivelurile...”

“*Femeile* joacă un rol *important* în furnizarea, gospodărirea și protecția apei...”

“Apa are o valoare *economică* în toate utilizările sale competitive, și ar trebui să fie recunoscută ca un bun economic...”

Raportul leagă fiecare principiu de legea propriu-zisă. Patru teme de discuție principale dau informații privind principiile: mediul, economia, nevoile sociale și rolul femeilor, având ca țel suprem durabilitatea.

Datele sunt organizate conform informațiilor privind aplicarea acestor principii în diferite sisteme naționale.

I. APA PROASPATA ESTE O RESURSA FINITA SI VULNERABILA, ESENTIALA PENTRU VIATA, PENTRU O DEZVOLTARE DURABILA SI MEDIU

Politici privind apa

O serie de tari au stabilit sau sunt in curs de stabilire a unor scopuri si obiective ale politicilor lor pentru apa in cadrul legislativ privind apa. Comunicarea politicilor este relevanta pentru interpretarea, aplicarea si executarea sau constrangerea impuse de legislatie. Cateva dintre declaratii reflecta constientizarea interrelatiilor care rezulta din acest principiu.

Cateva legi cuprind principii politice unde sunt recunoscute rolurile multiple ale apei. Astfel, Documentul Canadian privind Apa din 1970 incurajeaza utilizarea optima a resurselor de apa in beneficiul tuturor canadienilor (art. 1). Legea Apei a Germaniei (amendata pe 23 septembrie 1986) pretinde ca apa (atat apa de suprafata cat si apa subterana) sa fie gospodarita intr-o maniera care serveste interesul comun, in beneficiul utilizatorilor individuali, si in acelasi timp sa se previna impactul periculos (art. 1a). “Documentul Politic privind Managementul Apei” al Olandei stabileste o politica a managementului integrat al resurselor de apa care cuprinde aspecte cantitative si calitative ale managementului apei¹. Legea Apei din 1988 a Chinei asigura dezvoltarea rationala, utilizarea si protectia resurselor de apa, realizarea deplina a beneficiilor apei pentru dezvoltarea economica si pentru intretinerea populatiei. Politicile Legii Apei din 1992 a Mexicului cuprind mentinerea calitatii si promovarea dezvoltarii durabile.

Controlul calitatii si relatia cu mediul

Importanta apei pentru mediu a devint rapid o componenta majora a legislatiei apei. Pe masura ce apa devine insuficienta fata de cerere, pe masura ce externalitatile sporesc si cunoasterea se imbunatateste, nevoia unui control al deteriorarii calitatii apei este transpusa intr-o legislatie mai detaliata si mai complexa. Autorizatiile, interdictiile si taxele sunt utilizate pentru a infrana deteriorarea apei si resurselor naturale asociate, si a calitatii mediului.

Legea Apei a Canadei furnizeaza programe de gospodarire pentru desemnarea zonelor de management al calitatii apei si programe de implementare a calitatii apei (art. 11). Agentiile de management al calitatii apei vor planifica, initia si realiza programe pentru restaurarea, pastrarea cresterii calitatii apelor in cadrul zonelor de management al calitatii apei (art. 13).

Legea Apei a Germaniei impune o obligatie generala de a preveni contaminarea apei si modificarea proprietatilor acesteia, cerand “o utilizare economica a apei in interesul resurselor naturale de apa” (art. 1a). Deversarile sunt supuse unor cerinte privind cantitatea maxima si tehnologia. Deseurile periculoase trebuie sa fie tratate utilizand cea mai buna tehnologie disponibila (art. 7). Articolul 22 are in vedere responsabilitatea stricta, unita si corespunzatoare care rezulta din pagubele cauzate de introducerea sau aruncarea anumitor substante in apa.

Descarcările care cauzează modificări daunatoare vor fi permise numai atunci când interesul public așa cere. Gospodărirea apelor pot fi supuse numai cerințelor unor parametri emisi de Guvernul Federal (art. 36b). De asemenea legea are in vedere conditiile debitului corespunzator sau de sanatate, mentinerea navigatiei, cerintele ecologice, trasaturile ecosistemului, protectia malurilor si autopurificarea (art. 27).

---

1. *Managementul Apei in Olanda: Politica, Masuri, Finantare*, (autorul sau locul publicatiei nu este disponibil Noiembrie 1991) 4

Politicile din Olanda privind mediul si apa au ca scop in primul rand mentinerea sigurantei, dezvoltarea si mentinerea sanatatii sistemelor acvatice care garanteaza o utilizare durabila². Sunt stabilite trei directii: 1) Reducerea poluarii la sursa; 2) Proiectarea hidraulica; 3) Utilizarea rationala sau “controlata” a resurselor de apa, in particular a apei subterane. Au fost, de asemenea, stabilite obiective de calitate, metode si proceduri de monitorizare. Sistemul include autorizarea descarcarii in apa si, pentru sectoarele specific industriale, in canalul colector; taxele de poluare si pregatirea, la fiecare cinci ani, a planurilor de actiune pentru a combate poluarea apei³. De asemenea, politicile se adreseaza si poluarii difuze, precum si depunerilor atmosferice, gudroanelor (utilizate ca materialele de protectie pentru stalpi de lemn si terasamente), si balotarilor agricole si levigarilor. Unele pesticide au fost absolut interzise, altele sunt limitate si unele fac subiectul reglementarilor pentru aplicare conform celor mai bune practici de mediu. Masurile aditionale, intentionate sa controleze efectele negative asupra mediului, includ o proiectare prietenoasa mediului si controlul sedimentarii si eutrofizarii.

Legea Apei din Anglia, din 1989 are in vedere clasificarea calitatii apei in raport cu apele controlate (sect. 104), stabilirea obiectivelor calitatii apei (sect. 106), controlul si remedierea poluarii (sect. 107), protectia de sedimentare si subzistenta (sect. 109), protectia impotriva poluarii (sect. 110), crearea ariilor protejate acvatice (sect. 111), stabilirea zonelor sensibile la nitrati (sect. 112), stabilirea fluxului raului minim acceptabil (sect. 127) si adoptarea/legiferarea codurilor pentru bunele practici agricole, din punct de vedere al protectiei resurselor de apa (sect. 116).

Legea Resurselor de Apa din 1991 impune intensificarea conservarii precum si a responsabilitatilor ministerelor si Autoritatilor Nationale ale Raurilor, din punct de vedere al protectiei splendorilor naturii, flora, fauna, locuri istorice si alte puncte de interes legate de mediu. Sunt luate in considerare de asemenea accesul publicului si disponibilitatea pentru public. Aceste responsabilitati sunt luate in considerare si atunci cand este vorba despre intreprinzatori si propunerile lor pentru managementul apelor si terenurilor (sect. 16). Responsabilitatile aditionale se refera la problemele de mediu legate de siturile de interes special si de adoptarea codurilor de practica din punct de vedere al responsabilitatilor fata de mediu si recreationale (sects. 17-18).

Legea Apei din China impune responsabilitatea statului pentru a proteja resursele de apa si pentru a adopta masurile efective de protectie a florei, de conservare a resurselor de apa, de control al solului si pierderilor de apa si de imbunatatire a mediului. Poluarea apei este prevenita si controlata, in vederea protejarii si imbunatatirii calitatii apei. Supravegherea si prevenirea si controlul poluarii apei sunt consolidate (arts. 5-7). Agricultura trebuie practicata in vederea promovarii unui randament agricol mare si durabil (art. 15). Dezvoltarea hidroelectricitatii este realizata in concordanta cu protectia mediului (art.16). Plasele pentru pesti trebuie montate cand sunt necesare (art. 18). Impactul nefavorabil asupra mediului in implementarea transferurilor dintre bazinele hidrografice trebuie sa fie prevenit (art. 21). Regulamentele aditionale controleaza eliminarea deseurilor, activitatile de minerit, asanarea terenurilor, realizarea proiectelor si crearea managementului si a zonelor de siguranta (arts. 24-29). In unele sisteme preocuparile pentru mediu reprezinta baza pe care drepturile la apa existente pot fi amendate, limitate, supuse calculului sau anulate.

Legea Apei din 1992 din Franta autorizeaza modificari in drepturile pentru apa cand sanatatea si siguranta publica o cer sau cand mediile acvatice sunt amenintate (art. 10iv). In Statele Unite doctrina de drept public a fost folosita pentru a limita drepturile de improprietary cand practicarea deplina a acestor drepturi ar fi afectat functiile asupra ecosistemului unui lac⁴.

---

2. Ibid.

3. Ibid., 8-9.

4. Lacul Mono. “Societatea Nationala vs. Societatea Audubon vs. Tribunalul Superior al Sectorului Alpin”, 33 Cal.3d 419, 189 Cal. Rptr. 346, 658 P.2d 709 (1983).

Protectia si managementul resurselor de apa

Protectia resurselor de apa a fost o preocupare traditionala a legii apei din toate tarile. Cresterea solicitarilor si externalitatilor a sporit aceasta preocupare. Legea Apei din Mexic reflecta aceasta dimensiune a apei prin reglementarea utilizarii si dezvoltarii resurselor nationale de apa.

Legea apei din Germania are in vedere crearea zonelor protejate acvatice, in cadrul carora nu se pot desfasura anumite activitati sau trebuie tolerate anumite masuri (art. 19). Legea impune crearea si autorizarea unor sisteme intregi de transportare sau distribuire a substantelor periculoase pentru apa. Aceste autorizatii sunt supuse conditiilor care pot fi modificate chiar dupa ce autorizatia a fost emisa (art. 19). Utilizarea si descarcarea in apa subterana sunt supuse autorizarii (art. 32-34).

Apa subterana este controlata si protejata din ce in ce mai mult. Un numar de tari au adoptat legislatii care necesita autorizatii, crearea devizelor administrative pentru a controla utilizarea apei subterane in zone special amenajate si limitarea extinderii activitatilor de larg consum precum irigarea. Masurile de management includ emiterea certificatelor rezervelor de apa garantate, necesare pentru aprobarea planurilor de subdiviziune, inventarierea si inregistrarea izvoarelor, controlul stocului de apa si regenerarea acestuia, controlul instalatiilor de foraj de izvoare, protectia utilizarilor preexistente, cunoasterea si utilizarea incarcarii subterane, masurarea volumelor de apa captate, estimarea rezervelor si solicitarilor, stoparea si/sau reducerea captarilor pentru a permite reprovizionarea, acordarea drepturilor de urgenta in caz de seceta, acordarea autorizatiilor la discernamantul administratorilor de apa (exceptie in cazurile abuzului clar de discernamant), termene limita pentru sistemul de alimentare cu apa si activitati, de monitorizare, posibilitatea de amendare si pierdere a drepturilor pentru captarea de apa (audierea precedenta), utilizarea conjugata a apei subterane si de suprafata, controlul descarcarii in apa subterana si alocarea apei subterane pentru utilizari preferentiale precum resursa de apa potabila⁵.

Legea Resurselor de Apa din 1991 din Anglia prevede ca Autoritatea Nationala a Raurilor sa aiba un mandat general al managementului corespunzator, care include conservarea, redistribuirea, sporirea si securizarea utilizarii corespunzatoare a rezervelor de apa in Anglia si Tara Galilor. Planurile de management al resurselor de apa pot intra in acest obiectiv.

Sistematizarea apei si bazinele hidrografice

Exploatarea resurselor de apa nu mai poate fi supusa unor actiuni izolate. Legislatia privind apa evolueaza rapid spre planificarea integrata a apei pentru satisfacerea nevoilor de mediu, a cerintelor economice si preocuparilor sociale.

Legislatia Germaniei privind apa impune in prealabil o procedura de aprobare a planului inainte de aprobarea oricarei modificari substantiale a corpurilor de apa si malurilor/tarmurilor lor (art. 31). Bazinele hidrografice si regiunile economice vor fi subiecte pentru planurile privind apa, pentru a proteja resursele de apa necesare pentru imbunatatirea economica si protectia calitatii vietii. Planurile trebuie sa ia in considerare resursele de apa disponibile, controlul inundatiilor si protectia impotriva poluarii, integrarea sistematizarii apei cu sistematizarea regionala. Planurile sunt supuse modificarilor si actualizarilor. Ele sunt implementate printr-o varietate de moduri care cuprind, printre altele, cerintele administrative, retragerea autorizatiilor si licentelor (art. 36b).

In Europa, exista tendinta de implementare a unui nivel dublu de management a resurselor de apa: nivelul regional pentru bazinele acvatice, executarea silita legala, politicile de incurajare sau stimulare, si nivelul local pentru desfasurarea serviciilor si pentru implementarea politicilor inovatoare, precum hidrologia urbana.

---

5. Limitarile de spatiu impiedica listarea in intregime a legilor si tarilor in text. Totusi, mai multe informatii detaliate despre practicile curente in managementul apei subterane pot fi gasite in Robert E. Beck, Ed., *Apa si Drepturile la Apa* (Charlottesville, Compania Michie, 1991); si in *Legislatia Apei Subterane in Regiunea ECE*, (Comisia Economica pentru Europa, ECE/WATER/44).

Organizatiile germane (Ruhr) si modelul francez sunt cunoscute in intreaga lume. Totusi, sistemul Ruhr pare a fi strict legat de caracteristicile socio-economice ale zonei de origine si prin urmare nereplicabil. Pe de alta parte, performanta agentilor franceze pentru bazinele hidrografice a atras critici, care rezulta din sprijinul excesiv pe abordarea “ a da si a lua” si de asemenea, din deficientele argumentate in planurile integrate ale resurselor de apa si lipsa puterilor politice clar definite⁶.

Interesant, acest tip de critica este acelasi ce ar putea fi scos la iveala si la incercarile de a realiza anumite institutii ale bazinelor hidrografice din America Latina.

Un alt exemplu international bine cunoscut este Autoritatea Valea Tennessee din Statele Unite. Totusi, bazele ei politice unice, suportul politic la inceputul infiintarii si gama complexa de obiective economice, sociale si administrative ar putea fi foarte dificil de replicat cu succes in alta parte.

In timp ce rolul planificarii regionale si de bazin, controlul si managementul au fost intarite in Europa, lipsa mecanismelor adecvate pentru planificarea si coordonarea intersectoriala la nivel de bazin par sa influenteze negativ managementul apei in alte tari. Potrivit lui Dellapenna constrangerile fata de planificarea managementului apelor sunt generate de diferenta dintre planificare si reglementare⁷.

Legea Apei din China impune ca exploatarea si utilizarea apei si prevenirea dezastrelor sa fie planificate intr-o maniera comprehensiva si sistematica, cu toate aspectele luate in considerare, pentru exploatarea in scopuri multiple si beneficii maxime, recunoscand importanta rolurilor multiple ale apei (art. 4). Exista planuri comprehensive pentru bazinele raurilor principale si planuri specifice pentru sectoare. Planurile comprehensive vor fi coordonate cu Planul National al Terenului, tinand cont de cererile diferitelor regiuni si sectoare. Ele sunt pregatite de Departamentul Resurselor de Apa la diferite nivele ale guvernului. Planurile specifice sunt sectoriale, pentru a fi pregatite de departamentele interesate (art. 20). Sunt necesare masuri de remediere sau, alternativ, compensatii in cazul interferarii cu dezvoltarile existente.

Conform cercetarilor recente bazinul hidrografic ar putea fi cel mai sensibil factor pentru care se implementeaza strategii-de transfer pentru apa⁸.

Evaluarea programelor si proiectelor privind apa

Programele si politicile legate de apa sunt, in unele tari evaluate conform impactului lor asupra mediului si altor preocupari nationale.

Luarea deciziilor in Australia, conform solicitarii Acordului Interguvernamental privind Mediul, trebuie sa includa consideratiile economice si de mediu, tinand cont de faptul ca economiile diversificate, puternice si in crestere intensifica capacitatea de protectie a mediului; aplicarea principiului precautiei; anticiparea echitatii dintre generatii; conservarea diversitatii biologice si integritatea ecologica.

Cu mai mult de douazeci de ani in urma, Consiliul National al Resurselor de Apa din Statele Unite a pregatit un set de “Principii si Standarde Propuse pentru Planificarea Apei si a Resurselor Legate de Pamant” care sunt un bun exemplu de evaluare multidisciplinara a planurilor privind apa. Principiile atrag dupa sine implementarea unui sistem pentru prezentarea efectelor benefice relevante sau adverse ale planurilor privind apa.

6. Bernard Barraqué, “Managementul Apei in Europa: Dincolo de dezbaterile privatizarii”, *Flux* Paris (Nr. 7, 1 Martie, 1992) 13, 20, 21.

7. Carl J. Bauer, “Derechos de Propiedad y el Mercado en una Institucionalidad Neoliberal: Efectos e Implicancias delCodigo Chileno de Aguas de 1981”, *Documento para Discusion* (Santiago, August 1993) 3-4; Joseph Dellapenna, “Regulated Riparianism” in Beck (Vol. 1, 1991) 413-579.

8. Brent Michel Haddad, “Evaluarea Pietei de Desfacere: *De ce Pietele Interregionale Rurale catre Urbane pe Termen Lung pentru Apa nu s-au Creat in California, Lucrarea de doctorat in Energie si Resurse* (Universitatea din California, Berkeley, 1996) 383.

In consecinta, exploatarea apei a fost evaluata conform efectelor pe care planurile alternative le-ar avea privind dezvoltarea economica nationala, calitatea mediului, dezvoltarea regionala si factorii sociali⁹.

Documentul National de Protejare a Mediului (DNPM) din Statele Unite, 1969, impune ca agentile federale sa includa o Declaratie a Impactului de Mediu pentru fiecare actiune federala majora care afecteaza semnificativ calitatea mediului uman. DNPM a fost utilizat pentru aducerea in instanta a cazurilor legate de apa (constructia de diguri si rezervoare, dragare si umplere, controlul inundatiilor, deversarea in oceane, proiecte privind raurile si porturile, poluarea apei si a zonelor umede).

In Olanda activitatile care solicita declaratii de impact asupra mediului includ, printre altele, descarcarea in apele subterane si de suprafata; sau interferenta cu masa apei subterane; constructia cailor navigabile sau largirea sau adancirea lor; devierea cailor navigabile in cazul unui rau; constructia porturilor navale; constructia principalelor conducte de apa; constructia porturilor de ambarcatiuni, canalelor de scurgere, barajelor; asanarea terenului si constructia rezervoarelor de apa¹⁰.

Norvegia are proceduri de declaratii a impactului asupra mediului care solicita ca posibilele impacturi asupra resurselor naturale, ecosistemelor si societatii, toate dezvoltarile fizice majore, sa fie evaluate¹¹. Unele tari au zone stabilite in care proiectele si programele sunt presupuse a avea efecte semnificative asupra mediului. In Finlanda sunt incluse zone in Legea Conservarii Raurilor Salbatice si Pitoresti; zone de protectie a apei subterane; criteriile zonelor sensibile sunt de asemenea utilizate in planificarea terenului. Polonia listeaza perturbarea regimului de apa si consumul ca unul din factorii care ar produce deteriorarea mediului¹².

Documentul de Evaluare a Mediului din Canada din 1992, are scopul de a asigura ca efectele de mediu ale proiectelor sunt luate in considerare cu atentie; ca dezvoltarea durabila este promovata pentru un mediu sanatos si o economie viabila, de a asigura ca proiectele nu au efecte adverse semnificative asupra mediului si de a asigura participarea publicului. Documentul se aplica la proiectele in care Guvernul Federal are autoritate de luare a deciziilor. Evaluarile trebuie realizate cat mai curand posibil (art. 11). Documentul este implementat prin patru reglementari: Lista de Includere (activitati fizice); Lista de Excludere (efecte asupra mediului nesemnificative); Lista Legilor (functiuni, insarcinari si obligatii a caror aplicare necesita evaluare); si Lista Studiului Comprehensiv (efecte asupra mediului semnificative). Lista de Legi include cateva hotarari legate de apa, precum Documentul de Protectie a Apelor Navigabile; Reglementari Internationale de Imbunatatiri ale Raurilor si asa mai departe. Lista Studiului Comprehensiv include, printre altele, activitati legate de apa precum barajele din parcurile nationale si zonele protejate; statiile de generare a hidroenergiei cu mai mult de 300 MW capacitate productiva; anumite categorii de proiecte de apa; extragerea titeiului in larg; proiecte privind gazele si bogatiile minerale; si anumite facilitati de transport.

A fost posibila identificarea a cel putin unui caz judecatoresc in care a fost solicitata evaluarea impactului asupra mediului pentru subventiile pentru irigare. Judecatorul federal din California, USA, a ordonat o analiza de mediu a regulilor care stabilesc cati acri pot iriga fermierii din Vest utilizand apa subventionata federal. Biroul de Reforma trebuie sa studieze efectele unui set de reguli si reglementari care s-au adoptat in 1987 pentru a pune in practica Legea Reformei Reclamatiiilor din 1982.

---

9. *Principii si Standarde Propuse pentru Managementul Apei si Resursele Naturale Inrudite*, (Consiliul Resurselor de Apa, Washington, D.C., Decembrie 21, 1971, Vol. 36, No. 245) 24145-24146.

10. *Politici si Sisteme ale Evaluarii Impactului de Mediu* (Comisia Economica pentru Europa, ECE/ ENVWA/15, Seriile privind mediul incojurator Nr. 4) 39.

11. Ibid., 9.

12. Ibid., 28.

Regulile au fost atacate de grupuri ecologice care susțin ca ele permit fermelor mari să continue utilizarea apei subvenționate, anulând astfel obiectivele proiectului de reforma de a furniza apă mai ieftin fermelor familiale, și neasigurând analiza corespunzătoare a impactului asupra mediului. Politica de Reforma din 1902 prevedea apă sub prețurile de piață, cu scopul de a intensifica recoltele agricole și a încuraja înființarea fermelor familiale. Aranjamente de concesiune și alte procedee au fost utilizate pentru a scăpa de limitările suprafețelor măsurate în acri intenționate să promoveze agricultura în familie. Subvențiile au fost de fapt acordate pentru activități agricole extinse. Documentul din 1992 a impus ca apă furnizată fermelor agricole și care depășește limitele legale să fie plătită la costul întreg al apei. Biroul de Reforma a adoptat reglementări de implementare a Documentului. Aceste reglementări s-au dovedit a avea un impact nesemnificativ și prin urmare, nu au fost supuse Declarației de Impact Asupra Mediului. Această constatare a fost contestată în judecătorie, care a găsit că reglementările au o acțiune federală majoră cu un potențial de a afecta mediul uman. Tribunalul a obiectat utilizarea conceptelor pur economice precum “limita maximă bazată pe utilizare rațională”, pe care le-a considerat pur teoretice, departe de realitate și în încălcarea reglementărilor, care necesită o abordare interdisciplinară. Prin urmare a fost solicitată o revizuire a impactului asupra mediului¹³.

S-a constatat că subvenționarea apei pentru unele activități și utilizări cauzează “un exces nefiresc al cererii”, cu impact asupra utilizării apei, mediului și resurselor de apă. Unele țări iau în considerare și implementează legislația care subvenționează mai puțin apă pentru irigație¹⁴.

---

13. “Consiliul de Protecție a Resurselor Naturale vs. Duvall”, Curtea de Justiție din Statele Unite, E.D. California, (777 F. Supp. 1533 E.D. Cal 1991). De asemenea “Judecătoria Federală Ordonează Revizuirea Regulilor privind Apa pentru Irigare”, *The New York Times*, New York (1 August 1991) A14.

14. Ilter Turan, “Politicile privind Apa și Rolul Organizațiilor Internaționale: Orientul Mijlociu”, *Lucrările Simpozionului Internațional privind Resursele de Apă în Orientul Mijlociu: Politici și Aspecte Instituționale* (Urbana, Octombrie 1993); Henry Kamm “Succesul Fermelor duce Israelul la seceta”, *The New York Times*, New York (21 Aprilie 1991) Y7; Robert Rehinhold, “Noua Epocă pentru Politica Vestică a Apei: Mai puțin pentru Fermă, Mai Mult pentru Oras”, *The New York Times* (New York, 11 Octombrie 1992).

II. EXPLOATAREA SI GOSPODARIREA APEI TREBUIE SA FIE BAZATA PE ABORDAREA PARTICIPATIVA, SI IMPLICAREA UTILIZATORILOR, A PLANIFICATORILOR SI A FACTORILOR DE DECIZIE POLITICI LA TOATE NIVELURILE

Organizarea functionala pentru realizarea de politici de alocare a apei, de gospodarire a apei si de monitorizare a utilizatorilor, joaca un rol important in implementarea sistemului de dezvoltare durabila. Acolo unde aceste functii sunt stabilite in institutii cu responsabilitati functionale pentru utilizarile specifice ale apei sau pentru activitatile economice discrete, planificarea si gospodarirea apei s-ar putea sa nu fie obiective. In aceste cazuri fiecare parte interesata poate tinde sa sustina proiecte sau alocari pentru apa conform intereselor functionale stabilite, fara luarea in considerare a sursei de furnizare sau viabilitatea investitiilor si proiectelor.

Pentru a evita astfel de probleme, multe jurisdicii alocă responsabilitatea pentru realizarea de politici, distribuirea apei si evaluarea programelor si proiectelor unor agentii non-utilizatoare si ministere. O publicatie recenta a Bancii Mondiale pune accentul pe nevoia de a separa politica, planificarea si functiile de reglementare de functiile operationale la fiecare nivel al guvernului. Astfel Banca este de acord cu Comisia Nationala a Apei din Statele Unite, care in 1972 a recomandat deja ca "Planificarea de politici si planificarea sectoriala trebuie separate de planificarea functionala, schitarea, constructia si operarea de catre agentiile operationale"¹⁵. O alta consideratie importanta este aceea ca, datorita complexitatii managementului apei, unele tari tind sa accepte judecata administrativa privind problemele tehnice: "Constatarea faptului trebuie sa fie efectuata in prima instanta de functionarii insarcinati cu administrarea cursului de apa... aceasta constatare a faptului este decisiva... altfel pare iresponsabila sau arbitrara..."¹⁶

Totusi, alte sisteme, precum Chile, au ales limitarea rolului administrativ in chestiunile legate de apa. Ca un rezultat, Bauer argumenteaza ca au fost inregistrate multe conflicte privind apa la inaltele curti judecatoresti, ale caror interpretari au fost complet lipsite de regularitate¹⁷ fata de legislatia privind apa. Cel putin un document de lucru a sugerat ca autoritatea administrativa instaurata in Chile sa primeasca o putere mai mare, fapt exemplificat de cazul Mendoza din Argentina¹⁸. In California s-a sugerat ca sporirea in eficacitate si neutralizarea institutiilor de supraveghere este una din conditiile care conduc la formarea pietelor de apa¹⁹.

In majoritatea statelor americane planificarea si alocarea apei sunt separate de activitatile functionale si sectoriale²⁰. Un exemplu similar se gaseste in Canada si provinciile ei²¹.

Unele tari din Orientul Mijlociu, precum Oman, au infiintat ministere ale resurselor de apa, in efortul de a imbunatati managementul resurselor reduse si puse in pericol ale apei. Ministerul este separat de activitatile functionale si sectoriale in ceea ce priveste apa – functia sa principala fiind gospodarirea globala a apei²².

---

15. *Managementul Resurselor de Apa* (Banca Mondiala, Washington, D.C., 1993) 45; vezi de asemenea PB-211921 *Planificarea Resurselor de Apa* (Comisia Nationala a Apei, Springfield, Iunie 1972) 46.

16. Curtea Suprema din Nebraska, "Legea Apei, Utilizarea Resurselor si Protectia Mediului" ca citata de Frank Trelease (Corporatia de Publishing din Vest, Minneapolis, 1974) 97.

17. Carl Bauer, *Pietele pentru Apa si Principiile Dublin* (Berkeley, Septembrie 1996).

18. John Briscoe, "Managementul Resurselor de Apa din Chile: Prelegeri din Turneul Studiului Bancii Mondiale. *Document informativ* (Banca Mondiala, Ianuarie 1996) 9.

19. Haddad, 390-91

20. Vezi Beck, (Vol. 6) privind Expertizele de Stat.

21. Mediu Canada, *Legislatia Principala privind Apa si Institutiile din Canada* (Pregatit pentru Secretariatul UN, Comitetul privind Resursele Naturale al ECOSOC de catre Economia si Conservarea Branch, Serviciile de Conservare Ecologica, Ottawa, Octombrie 1993) 20

22. *Oman '90*, (Sultanatul din Oman Ministerul de Informatii, Oman 1990) 115.

Principiile de la Dublin privind Apa asa cum au rezultat din Evaluarea Comparativa a Acordurilor Institutionale si Legale pentru Managementul Integrat al Resurselor de Apa

Alte tari din Orientul Mijlociu, precum Yemen, au urmat un exemplu asemanator. O autoritate din Yemen declara: “Responsabilitatea pentru gospodaria apei la nivel national nu este delegata unui sector de utilizare a apei, ci unei autoritati independente”²³.

Legea Apei din China incredintea planificarea apei la nivel national pe termen lung Ministerului Resurselor de Apa. Ministerul a fost infiintat ca raspuns la problemele create de sistemul institutional fragmentat, unde apa a fost administrata de ministere sectoriale, inclusiv, printre altele, agricultura, industria, comunicatiile si constructiile. Acest sistem institutional orientat catre utilizarea fragmentata sau partiala a condus la un dezechilibru intre resursa si cerere, poluarea apei, reducerea capacitatii de descarcare in cazul inundatiilor, supraincercarea apei subterane, disputele dificile si prelungite in ceea ce priveste apa si deteriorarea sistemelor ecologice. Unitati ale resurselor de apa au fost infiintate si la nivel local²⁴.

In Olanda guvernul central supravegheaza activitatea legata de cele mai importante ape de suprafata (apele statale) si dicteaza politica generala, in timp ce autoritatile locale si institutiile publice sunt responsabile cu apele regionale, resursele de apa potabila, sistemele de canalizare si tratarea apei reziduale municipale. Exista un proces de transfer al functiilor la nivel regional (puterea politica si planificare) ca un instrument de stimulare a abordarii integrate pentru managementul resurselor de apa. Prin urmare, planificarea apei in Olanda este un proces multilateral care cuprinde nivelurile local, regional si central ale guvernului, atat pentru apa de suprafata cat si pentru apa subterana si pentru aspectele cantitative si calitative²⁵.

In Mexic, Comisia Nationala a Apei este centrul institutional pentru resursele de apa. Guatemala a infiintat recent Secretariatul Resurselor de Apa cu responsabilitatile generale pentru planificarea apei si realizarea de politici. Brazilia ia in considerare implementarea Sistemului National de Gospodaria Apei. Sistemul cuprinde, printre altele, un Consiliu National al Resurselor de Apa, responsabil pentru politica nationala in ceea ce priveste apa, arbitrarea conflictelor, planificarea nationala a apei, amendamentele pentru legislatia privind apa si alte functii. Scopul principal al procesului este sa puna capat conflictelor traditionale si limitelor impuse de un sistem unde sectoarele principale ale apei au fost incredintate deocamdata diferitelor ministere functionale care fragmenteaza managementul apei. Sistemul propus se bazeaza pe bazinul hidrografic ca un element adecvat pentru managementul apei²⁶.

Concilierea intereselor si discutiilor

Guvernele recurg la mecanisme de conciliere si strategii de prevenire pentru a superviza dezacordurile legate de apa si a coordona activitatile, in vederea atingerii mai multor obiective si satisfacerii cerintelor multiple, asociate in general cu resursele de apa.

Guvernul Federal si statele Australiei au semnat recent “Acordul Interguvernamental privind Mediul” (1 Mai 1992). Acordul intentioneaza sa furnizeze o abordare nationala cooperativa pentru mediu, o definire mai buna a rolului guvernelor respective, reducerea numarului de dispute, o protectie si siguranta mai buna pentru mediu. Acordul recunoaste rolul guvernelor in dezvoltarea politicilor nationale si internationale; caracterul global al intereselor de mediu; nevoia pentru o dezvoltare durabila a sistemelor ecologice; nevoia pentru conservarea si imbunatatirea biotei, solului si resurselor de apa; relatia dintre eficienta si definirea clara a rolului diferitelor niveluri ale guvernului; nevoia de a avea un bilant explicit al costurilor si beneficiilor; relatia dintre eficacitate si cooperare si nevoia de responsabilitate.

23. Mohammed Al-Eryani, “Politica si Aspecte Institutionale ale Managementului si Exploatarii Resurselor de Apa in Yemen”, *Resursele de Apa in Orientul Mijlociu: Politica si Aspecte Institutionale* (Urbana, Octombrie 1993) 159.

24. Lidan Ke, *Administrarea Resurselor de Apa in China*; de asemenea *Legea Apei din Republica Populara a Chinei* (21 Ianuarie 1988).

25. Barraqué, 106; si *Gospodaria Apelor in Olanda: Politica, Masuri, Finantare* (Noiembrie 1991).

26. *Brazilia: Propunere de Lege Nr. 2249-A, 1991*, si substitutive (Iunie 1993).

Acordul stabileste responsabilitatea si interesele comune la toate nivelurile de guvernare si acelea care sunt de interes pentru nivelurile specifice de guvernare (federal, de stat si guverne locale). De asemenea declara proceduri pentru acomodarea intereselor. Legea Apei din Germania are in vedere reconcilierea drepturilor si autorizatiilor pentru folosirea apei cand, fie calitatile fie cantitatile resurselor existente, nu permit satisfacerea tuturor utilizatorilor. Pot fi platite compensatii (art. 18).

Legea Apei din China referitoare la managementul apei asigura rezolvarea disputelor intre sectoare prin consultari la care se adauga intelegerea reciproca, precum si solidaritatea si cooperarea reciproca. Doar daca aceste consultari esueaza, diferendele sunt transmise sau inaintate urmatorului palier guvernamental. Proiectele nu pot fi implementate daca nu se linistesc disputele, daca nu exista o intelegere intre partidele implicate, sau nu exista un consimtamant dat de nivelul superior al guvernului (art. 35). Consultarile sunt necesare pentru proiectele cu impacturi intersectoriale si interregionale (art. 22). Exista clauze pentru relocalizarea populatiilor dispersate de proiectele legate de apa (art. 23). Lipsa intelegerii privind medierea si consultarea sau daca acestea nu pot fi realizate cu succes, disputa poate fi supusa adjudecarii de catre administratie sau curtea judecatoreasca. Deciziile administrative pot fi supuse curtii cand una din parti refuza sa accepte decizia administrativa (art. 36). Regimul apei nu poate fi modificat unilateral in asteptarea deciziei. Masurile temporare pot fi autorizate de guvern.

Legea Apei din Canada stabileste un sistem de acorduri intre Guvernul Federal si provincii destinate managementului oricarui tip de apa unde exista interese nationale semnificative. Acordurile cuprind responsabilitatile partilor; distribuirea costurilor si termenii de plata; clauze, iar fiecarei parti ii revine sarcina de a asigura forta de munca, terenul si materialele; procentul oricarei compensatii ce urmeaza a fi platita de fiecare parte; conditiile pentru eventuale credite; autoritatile responsabile; termenele si conditiile generale ale programului. Exista, de asemenea, referiri la comitetele de directie, comisiile sau alti factori de decizie care vor fi creati conform conventiei, unde este cazul (art. 7). Se au in vedere si acordurile legate de managementul calitatii apei (art. 9). In circumstante speciale Guvernul Federal poate infiinta programe federale de management al calitatii apei pentru apele interjurisdictionale (art. 11).

Preocuparea pentru probleme internationale

Intensificarea crizei, competitia cerintelor si transferul externalitatilor nu se produc doar in cadrul granitelor nationale, ci si la nivel international. In plus, in zonele de piata comuna diferitele reglementari fie pot tine in frau importurile fie pot da un avantaj competitiv exporturilor. Odata cu privatizarea serviciilor internationale de management al apei, exista deopotriva, la nivel mondial, posibilitati de cooperare (ajutor) si asigurare de servicii

Prin urmare, tarile fac tot mai multe referiri la factori sau elemente extrateritoriale in legislatia nationala in ceea ce priveste apa.

Legea germana de reglementare a managementului apei are in vedere refuzul de a acorda licenta de montare a conductelor atunci cand exista probleme in privinta portiunilor de conducta care sunt construite sau modificate in afara ariei de aplicare a legii (art. 19). Se vor alcatui planuri specifice ale managementului apei pentru a indeplini obligatiile internationale (art. 36b).

Legea Apei din Anglia din 1989 numeste Autoritatea pentru furnizarea de asistenta internationala, training si consultanta (art. 144). Ministerul responsabil este investit cu puteri pentru a emite reglementari potrivit carora intra in vigoare orice obligatie comunitara sau acord international la care Marea Britanie este, in prezent, parte (sect. 171). Activitatile companiilor care furnizeaza servicii legate de apa sunt afectate de cerintele directivelor Comisiei Europene, precum cele privind apa potabila si apa pentru baie.

Legislatia privind apa din China anticipeaza posibilitatea conflictului dintre legea nationala a apei si tratatele la care Republica Populara China este parte. In aceste cazuri vor predomina prevederile negocierilor si acordurilor internationale (art. 51).

Participarea factorilor interesati

Procesul de democratizare a factorilor de decizie responsabili cu managementul apei si activitatilor legate de administrarea apei are loc prin audieri publice, implicarea factorilor interesati in organele administrative, organizarea de asociații de utilizatori si, pentru aspectele ce tin de mediul inconjurator, o mai mare permisivitate in regulile ce reglementeaza legea atat in forurile administrative cat si in cele judiciare. Astfel, factorii interesati pot participa la elaborarea politicii, la discutiile legislative, administrarea generala a apei si la activitatile de teren. In Mexic participarea implica stabilirea formalitatilor pentru transferul drepturilor privind apa in cadrul unitatilor si sectoarelor de irigare. Sistemul intentioneaza sa promoveze participarea, odata cu facilitarea transferului de management al apei.

Factorii interesati si utilizatorii de apa pot participa la sedintele publice sau consultatiile care pun in discutie politicile, programele, proiectele sau legislatia. In timp ce mecanismul este apt fundamental pentru deschiderea cailor de participare, initierea acestuia nu inseamna neaparat ca fiecare factor implicat va participa in mod obligatoriu.

De fapt, unii argumenteaza ca guvernele pot incuraja imputernicirea partilor interesate prin asigurarea accesului la date, participarea la intalniri si, in general, crearea oportunitatilor pentru partile interesate de a exprima opinii si pozitii²⁷. Acesta sugestie a rolului activ al guvernului in promovarea participarii pare a fi confirmata in practica de o experienta recenta din Africa de Sud. Intr-o consultare publica privind legislatia in curs de aparitie in ceea ce priveste apa, industriile au inaintat raspunsuri comprehensive, in timp ce un numar de organizatii si persoane fizice au raspuns, de asemenea, int-o maniera pozitiva. Totusi, s-a remarcat ca nu au fost inaintate comentarii de catre organizatiile comunitare, comunitatile rurale sau comunitatile de la nivel de sat. Foarte putine solicitari vin de la organizatiile non-guvernamentale²⁸.

Reprezentanti ai publicului si consumatorilor se pot integra in corpuri consultative, precum Consiliul Apei, care a acordat consultanta Ministerul Agriculturii din Israel. In Mendoza, Argentina, reprezentanti ai diferitelor bazine si sub-bazine din provincie se integreaza in Tribunalul si Consiliul Departamentului de Irigatii, avand functii importante cu privire la planurile de lucru, bugete, tarife si cereri. Reprezentanti ai utilizatorilor agricoli sunt membri ai Consiliului Directiv al Institutului Ecuatorian al Resurselor de Apa. Legea Apei din Spania din 1985 are in vedere participarea utilizatorilor in cadrul autoritatilor bazinului, si, prin ele, in Consiliul National al Resurselor de Apa. Reprezentanti ai utilizatorilor, comunitatile locale si administratia centrala se integreaza in comitetele bazinelor hidrografice din Franta²⁹.

De asemenea, utilizatorii de apa participa la nivel de teren. Atat experienta europeana cat si cea americana, coincid in aceea ca cele mai eficiente modalitati institutionale de implicare a utilizatorilor sunt cele care se desfasoara prin intermediul unei organizatii publice. Ele asigura economii la scara si procese obligatorii de rezolvare a disputelor, esentiale unde este implicat un numar mare de diversi utilizatori ai apei³⁰.

Intr-un numar de locuri unde participarea publica este relevanta, aceasta este asociata cu medile institutionale unde apa este o parte importanta a politicilor nationale, iar organizatiile publice legate de apa au un rol stabilit si recunoscut. In plus, unele tari, precum Chile, Statele Unite, provincii din vestul Argentinei, Franta si Coreea de Sud, unde participarea este relevanta, a fost posibila identificarea subventiilor prezente sau trecute pentru utilizarea si exploatarea apei.

27. Haddad, 389.

28. "Principii si Obiective Fundamentale pentru Noua Lege a Apei din Africa de Sud", *Africa de Sud: Raport catre Ministerul Administrarii Apelor si Padurilor cu privire la Documentul de Revizuire a Legii Apelor* r 3-4.

29. Solanes, Miguel, "Descentralizarea Managementului Apei: Cazul Asociatiilor Utilizatorilor de Apa", *Al 14-lea Simpozion Agricol al Bancii Mondiale in Domeniul Liberalizarii Economiei: Schimbarea Rolurilor Guvernelor* (New York 1993) 4.

30. F. Hellinga, *Administrarea Locala a Controlului Managementului Apei in Tari Europene* (H. Veenman si Zonen, N. V. Wageningen, 1960) 13, 38; John Davidson, "Organizatii de Distribuire si Stocare" in Beck (Vol. 3, 1991) 469.

Informarea

Pentru a fi eficient, un sistem de planificare și management a resurselor de apă trebuie să fie capabil să furnizeze informații oportune privind ce tip și ce calitate a apei sunt disponibile, cine utilizează apa și pentru ce scop. Prin urmare, sistemul eficient de management al apei necesită inspecții oficiale adecvate, inventarierea și cadastrul surselor și rezervelor de apă, precum și înregistrarea la zi a datelor privind utilizările apei și descărcările în apă, drepturile la apă și beneficiarii acestor drepturi, cu distribuirea respectivă a apei.

Legea Apei din Anglia din 1989, are în vedere registre cu informații despre obiectivele de calitate a apei, aplicații, acorduri, certificări, probe de apă și altele. Registrele vor fi disponibile publicului pentru inspecții fără taxă. Publicul poate obține copii ale înregistrărilor plătiind o taxă rezonabilă (sect. 117). Legislația engleză solicită, de asemenea, ca Autoritatea și orice antreprenor de servicii de apă să păstreze arhive ale lucrărilor subterane, hărți ale conductelor și sistemelor de canalizare, iar aceste informații trebuie să fie disponibile gratuit publicului (sect. 165). Legea Resurselor de Apă din 1991 impune crearea de registre ale licențelor de sustragere și confiscare, controlul poluării și lucrările de descărcare; și de asemenea indicarea limitelor apei proaspete, principalelor râuri și uzinelor de alimentare cu apă (sect. 191-195).

Obiectivul informării este acela de a permite luarea de decizii corespunzătoare de către factorii de decizie politici, administratori, manageri, utilizatori și public. Prin urmare, legislația care impune transferul de informații de la manageri la factorii de decizie, utilizatori și public sau de la utilizatori și public la manageri, devine parte a legii moderne în ceea ce privește apa. Legea Resurselor de Apă din Anglia din 1991 solicită Autorității Naționale a Raurilor să furnizeze informații factorilor politici, antreprenorilor și publicului (sect. 196-197). Autoritatea, la rândul său, are puterea de a obține informații despre apele subterane și de suprafață. Informațiile vor fi corespunzătoare și adecvate și există prevederi privind tipul de informații ce trebuie colectate și modul în care informația trebuie organizată (sect. 197-203). Sistemul englezesc este completat cu norme privind informația confidențială și rezervată și penalitățile pentru declarațiile false (sect. 205-206). Participarea publică este solicitată printr-un sistem de investigații (sect. 213-215).

Legea Apei din Canada stabilește programe de informare publică prin care publicul este informat despre conservarea, exploatarea și utilizarea apei (art. 270). Legea solicită de asemenea ca ministrul responsabil pentru managementul apei să informeze Parlamentul privind operațiile desfășurate sub incidența legii, în fiecare an fiscal (art. 36).

Cel mai mic nivel corespunzător

În Germania planurile de management al apei sunt realizate la nivel de land, conform directivelor federale (art. 36). Planurile de management al apei, ce urmează a fi elaborate de land, vor lua în considerare rolul apei în cadrul ecosistemelor, utilizarea rațională a apei subterane și cerințele diferitelor utilizări (art. 36b).

În cel puțin o țară, Noua Zeelandă, bazinul hidrografic nu a devenit doar elementul de bază pentru planificarea și gospodărirea apei, ci și obiectivul principal al Consiliilor Regionale care au cele mai mari responsabilități pentru implementarea managementului durabil. Ele sunt responsabile pentru dezvoltarea resurselor de apă, conservarea apei și solului, controlul resurselor geotermale, controlul poluării și reducerea pericolului regional³¹.

---

31. Owen Furusest and Chris Cocklin, "Un Cadru Institutional pentru Managementul Durabil al Resurselor: Modelul Noua Zeelandă", *Jurnalul Resurselor Naturale* (Universitatea din New Mexic Școala de Drept, Vol. 35, No. 2, Primăvara 1995) 243-272.

Nivelurile mai mici decat provinciile, regiunile sau statele au fost tinta anumitor servicii legate de apa, precum apa potabila si salubritatea. Totusi, in tari precum Mexic, implementarea acestor sisteme de catre prefecturi au atras o critica dura, au generat o fragmentare a industriei administrarii apei incapabila sa beneficieze de progresul economic; guvernele locale se temeau de reactiile politice fata de cresterea costurilor; iar finantarea, managementul si alte facilitati nu erau suficiente. Aceasta a dus la modificari majore in activitatile industriei de apa³².

Modificarile in context european se refera la reorganizarea gospodarii apei in Anglia, separarea serviciilor pentru apa, de planificare, control si reglementare. Serviciile pentru apa sunt realizate de companii private cu activitati limitate, in timp ce controlul si managementul apei sunt rezervate organizatiilor publice precum Autoritatea Nationala a Raurilor si Biroul Serviciilor de Apa³³.

---

32. Carlos Casaus, "Privatizarea Industriei Mexicane a Apei", *Jurnalul Asociatiei Americane a Lucrarilor de Apa* (Martie 1994).

33. Bernard Barraqué, "Gospodaria Apei in Europa: Dincolo de Dezbaterea Privatizarii", *Flux*, Paris (Ianuarie-Martie 1992) 7; and *Legile Angliei* (Editia a IV, Vol. 49) para. 201-218.

III. APA ARE O VALOARE ECONOMICA IN TOATE UTILIZARILE SALE CARE SUNT IN COMPETITIE SI AR TREBUI SA FIE RECUNOSCUTA CA UN BUN ECONOMIC

In aceasta lucrare expresia valoarea economica a apei se refera doar si in mod exclusiv la apa ca resursa naturala, fara sa se adreseze problemelor legate de serviciile pentru apa, valoarea adaugata si cheltuielile asociate. Aceasta distinctie este importanta pentru concentrarea asupra problemelor privind valoarea economica a apei si implicatiile legale.

Proprietatea este pentru lege asa cum deficitul este pentru economie. In ceea ce priveste forma, continutul, rezultatele, legislatia si economia nu sunt separate, ci interdependente³⁴.

Traditional, legea nu a fost interesata de acordarea drepturilor pentru utilizarea resurselor destul de abundente ca sa aiba vreo valoare economica. In legislatia europeana, care are la baza legislatia romana, aceste resurse au fost cunoscute ca "resurse comune"³⁵. Exemple tipice au fost marile si atmosfera; de o asemenea magnitudine incat nu au fost considerate nici alocabile, nici vulnerabile; de o asemenea abundenta incat nu au fost detinute de nimeni datorita neaplicarii restrictiilor pentru folosirea resurselor nelimitate, care erau gratuite pentru toti.

In China apa a fost un element in cadrul conceptului armoniei universale, supus controlului public. Indeplinirea sarcinilor individuale cu privire la apa ar reprezenta cel mai mare bine pentru sistemul social.

In Legea Musulmana veche apa a fost un bun comun al tuturor musulmanilor³⁶. Similar, in legea indiana apa a avut o natura fluida si purificatoare si nu a putut deveni un obiect de proprietate³⁷.

Curios, in Legea Romana, apele continentale nu au fost incluse in cadrul conceptului de resurse comune. Ele au fost fie publice fie private. Distinctia s-a bazat pe magnitudine, perpetuare si opinia cetatenilor locali (*existimatio circumcoletium*)³⁸. Totusi, indiferent de clasificarea unui anumit corp specific de apa, scopul principal al acestei discutii este ca in Legea Romana apa a fost considerata suficient de importanta, suficient de limitata si suficient de utila pentru a fi recunoscuta ca drept public sau privat. Aici noi gasim o prima indicatie ca apa a fost recunoscuta, chiar daca implicit, ca valoare economica.

Totusi, apa nu este o marfa obisnuita. Caracteristicile particulare ale resurselor de apa rezulta din rolurile ei polivalente de mediu, economice si sociale. Ele cuprind, printre altele aspectele bunului public; efectele externe; competitia imperfecta; riscul, nesiguranta si informatiile incorecte; potentialul de ineficienta si inechitate sociala si de mediu, precum si vulnerabilitatea pentru monopolizare³⁹.

Aceste particularitati au drept rezultat sistemele privind drepturile la apa care sunt menite sa realizeze un echilibru intre diferitele cereri si solicitari care rezulta din aceasta polivalenta si din proprietatile fizice, chimice si biologice unice.

---

34. Lee Gray and Kenneth Nobe, "Economia Resurselor de Apa, Externalitati si Institutii in Statele Unite", *Conferinta Interantionala a Sistemelor Legislative Globale privind Apa* (Valencia, 1975) 1.

35. Conceptele bunuri publice, private si comune din Lege nu coincid intocmai cu conceptele comun, public si privat din economie.

36. El-Charani le Cheik, *Kitab al Mizan (Balance de la Loi Musulmane)*, (Traducere dupa Perron, Algiers, 1898) 388, citat de Caponera *Principiile Legii si Administrarii Apei*.

37. B. J. Wohlwend, "Apele Indiene si Administrarea in Bali", *Conferinta Internationala a Sistemelor Globale Legislative privind Apa* (Valencia, 1975).

38. Pedro Bonfante, *Instituciones de Derecho Romano* (trad. de la 3a ed. ital, de Bacci, Luis y Larrosa, Andres, revisada por Campuzano Horma, Fernando, Madrid, 1929) 313-314.

39. Vezi Bonnie Colby-Saliba si David Bush, "Pietele pentru Apa in Teorie si Practica: Transferuri de Piata, Valoarea Apei si Politica Publica", *Studii privind Politica si Managementul Apei* (Nr. 12, Westview Press, Boulder, 1987).

Drepturile la apa

În timp ce în cele mai multe țări apa aparține domeniului public, drepturile de utilizare a apei acordate indivizilor și corporațiilor private sunt protejate sub prevederile corespunzătoare ale structurii naționale, de stat sau provinciale, în cazul țărilor federale. În Legea Apei din Mexic din 1992 a fost inițiat un sistem al drepturilor la apă, înregistrarea și transferul acestora, în vederea promovării securității și stabilității în gospodărirea și utilizarea apei.

Astfel, stabilitatea drepturilor la apă este un principiu important în legea apei, caruia unele autorități i-au stabilit originea în Legea Romană⁴⁰. Imposibilitatea de a acorda drepturi ferme privind apa afectează negativ exploatarea. În Zimbabwe, dificultățile în obținerea drepturilor la apă, demne de încredere, reprezintă o constrângere pentru noi investiții agricole viabile⁴¹.

Un sistem stabil al drepturilor la apă reprezintă un stimul pentru a investi în dezvoltarea și conservarea resurselor de apă. Drepturile ferme la apă reprezintă garanții utile, bunuri sau posibilități de creditare și, de asemenea, sunt elemente importante când se face evaluarea proprietăților pentru impozitare. În plus, stabilitatea și siguranța drepturilor la apă și utilizărilor anexe asigură recunoașterea economiei existente și prevenirea neliniștii sociale⁴².

Dreptul la apă este în mod obișnuit dreptul la utilizare, iar proprietatea dreptului la apă înseamnă în mod normal un drept uzufructuar, și nu stăpânirea însuși a corpului de apă. În unele legislații acest drept uzufructuar poate fi negociat.

Utilizarea eficientă și avantajoasă

Relevanța drepturilor la apă ca bunuri de proprietate se leagă de disponibilitatea resursei. Resursele mai sărace sunt cele mai valoroase. Prin urmare, cele mai multe legi privitoare la apă au clauze care solicită utilizarea eficientă a drepturilor asupra apei, fie pentru un drept ce se naște și se pastrează, fie pentru menținerea dreptului la apă autorizat.

Principiul utilizării eficiente și avantajoase este răspândit. În timp ce terminologia nu este uniformă, în legea germană (amendată pe 23 septembrie 1986); legea spaniolă din 1985; legea mexicană a apei (art. 27. III); legislația celor mai multe provincii din Argentina; și legile statelor Americii de Vest, există o notiune privind riscul pierderii drepturilor la apă dacă acestea nu sunt folosite sau dacă nu sunt utilizate conform termenilor din autorizație. Legislația din Zimbabwe are în vedere în mod specific aspectele economice ale principiului pentru drepturile la apă⁴³.

Rationamentul din spatele principiului a fost realizat precis și clar de către autorități, experți și legislația din Statele Unite.

O declarație tipică a regulilor de utilizare avantajoasă este: “Utilizarea avantajoasă este baza, măsura și limita tuturor drepturilor pentru utilizarea apei în acest stat...corespunzătoare interesului public pentru cea mai bună utilizare a resurselor de apă”⁴⁴.

40. *Lex Coloniae Genetivae Iuliae*, 43 A.D. conform careia apele de pe teritoriile publice deschise colonizării au fost supuse acelorasi intrbuintari si modificari existente sub proprietatea precedenta, conform Costa *Le Acque nel Diritto Romano* (Bologna, Italia, 1918) 16-18; conform citării de către Dante Caponera *Principiile Legii și Administrării Apei* (Balkema, Países Bajos, 1992) 30 și 50.

41. Thomas P. Z. Mpfu, comunicare către Beatrice Labonne, UNDDSMS, August 1, 1995.

42. *Programa și Opinii* (Curtea Supremă a Statelor Unite 1984, Nr. 80); “La Pampa vs. Mendoza” (Curtea Supremă a Argentinei 1987, L-195-XVIII); Francoise Conac “Emiterea Drepturilor la Apa și Teritoriu în Schemele Irigate din Africa Subsahariană: Conflicte ce urmează a fi evitate.” *Buletinul DVWK* (Nr. 16, Paul Parcy Verlag, Hamburg, Berlin, 1989); Beck (Vol. 1, 1991) 366.

43. Mpfu.

44. Beck (Vol. 2, 1991) 106.

Principiile doctrinei utilizării eficiente și avantajoase sunt:

a) apa nu trebuie să fie folosită în acțiuni hazardate sau lăsată de prisos (veridicitatea utilizării); b) utilizarea finală trebuie să fie recunoscută în general și acceptată de societate; c) apa nu trebuie să fie folosită în mod abuziv (eficiența rezonabilă); d) utilizarea apei trebuie să fie rezonabilă comparativ cu alte utilizări.

O idee comună a fost aceea conform căreia cantitatea de apă să nu fie peste necesar, preocuparea fiind pentru evitarea posibilității “de a investi un monopol absolut într-un singur individ”⁴⁵. Această preocupare anti-monopol / anti-speculare, când solicitanții nu au în vedere o utilizare specifică clară, este întâlnită și în ziua de azi.

A fost dificil de apreciat pentru mult timp ce se întâmplă în practică când legislația referitoare la apă nu are o cerință a utilizării acesteia. Motivul fiind că sistemele legislative naționale cu privire la apă nu acordau în mod normal drepturile exclusive la apă, fără a adăuga cerințele utilizării eficiente și avantajoase.

În prezent, schimbarea continuă a legislației apei în general și legislației referitoare la serviciile publice în particular, a indemnizat la cercetări specifice privind drepturile la apă și privind consecințele creării drepturilor la apă separate de cerințele utilizării eficiente și avantajoase. A ajutat și faptul că evaluările experienței din Chile (unde drepturile la apă nu sunt condiționate de o utilizare eficientă și avantajoasă) au devenit disponibile în mare măsură.

Economistii resurselor naturale observă că neutilizarea, dacă nu este penalizată cu ridicarea drepturilor, poate avea drept rezultat “drepturi adormite” (‘sleeper rights’), care sporesc nesiguranta privind cantitățile apelor disponibile⁴⁶.

Experiența din Chile privind eliberarea drepturilor necondiționate la apă este o justificare evidentă a necesității existenței unei cerințe de utilizare eficientă și avantajoasă. Un studiu privind impactul sistemului legal asupra distribuirii apei în Chile a ajuns la concluzia că monopolurile de stat au beneficiat de drepturi exclusive pentru a fi privatizate, creând astfel bariere legale pentru înregistrare și care mențin caracteristicile monopolistice ale sectorului. Așa cum s-a menționat mai sus, cadrul de reglementare pentru electricitate este bazat pe existența concurenței în generarea electricității. Totuși, practic concurența nu există în Chile. Drepturile la apă pentru principalele proiecte hidroenergetice aparțin în mare parte unei corporații unice. Implicațiile acestui aspect se referă la faptul că cel mai mare generator de energie are un stimulent pentru aprecierea proiectelor care iau în considerare efectele pe care ele le vor avea privind caracterul avantajos al capacității intramarginale. Se poate obține echilibrul monopolist prin amânarea investițiilor. Noi întreprinzători vor fi incapabili să intre pe piața de generare deoarece ei nu au drepturi la apă pentru preluarea proiectelor mai eficiente. Drepturile la apă ar trebui să fie redată statului înainte de privatizare, care ar putea să le acorde pe rând în funcție de condiționalitatea exploatarea lor corespunzătoare prin noi proiecte de către producătorii existenți sau noi⁴⁷.

Astfel, operarea propriu-zisă a sistemului din Chile pare să confirme rațiunea pe care se bazează cerința utilizării eficiente și avantajoase.

Monopolizarea prin crearea unor bariere de acces/ intrare, care rezultă din controlul intrărilor esențiale de producție și al resurselor naturale, reprezintă subiectul standard în literatura economiei⁴⁸.

45. Ibid., 107-108.

46. M. L. Livingston, “Proiectarea Instituțiilor pentru Apă: Esecurile Pietelor și Reacțiile Institutionale.” pregătit inițial pentru *Documentul Politic al Bancii Mondiale din 1993* (locul și data printării nu sunt disponibile) 8-9.

47. Eduardo Bitran and Raúl Saez, “Privatizare și Reglementare în Chile”, *Brookings Institution Conference on the Chilean Economy* (Washington, D.C., 22-23 Aprilie 1993) 50-55.

48. Lawrence Anthony, Sullivan, *Antitrust* (St. Paul, West Publishing Co., 1977) 25, 31, 77.

Existenta pietelor pentru apa nu usureaza situatia, pentru ca de fapt “intrarile cruciale de acest tip nu sunt de obicei negociate pe pietele competitive”⁴⁹. De asemenea, pietele pentru apa nu redistribuie cantitati mari de apa. Din contra, cantitatile comercializate in mod traditional sunt suficient de limitate pentru ca aceste pietele sa fie identificate ca pietele “slabe”.

In plus, pentru utilizatorii instititionali mari, stimulentele pentru vinderea drepturilor la apa si absenta penalitatilor pentru pierderile cauzate de neutilizare sunt minore, daca sunt comparate cu avantajele strategice pe care le prezinta controlul intrarilor cheie de productie in cadrul politicilor de piata ale practicilor corporatiilor.

Prin urmare, se pare ca lipsa cerintelor utilizarii eficiente si avantajoase are un efect negativ asupra tranzactiilor cu apa, asupra pietelor de apa si asupra distribuirii eficiente a apei. Dovezile empirice privind activitatea concreta a pietelor de apa in Chile arata ca, cu cateva exceptii locale, tranzactiile de piata ale drepturilor la apa in Chile au fost limitate⁵⁰. Incepand din august 1998 au fost luate cateva decizii judecatoresti privind efectele sistemului chilian al drepturilor la apa. Astfel, Curtea Constitutionala a recunoscut dreptul Guvernului de a reglementa conditiile privind drepturile la apa (Rol 60/1997). In plus, Comisia Antimonopol a recomandat sa nu mai fie acordate drepturi la apa pana ce prevederile care solicita utilizarea eficienta a apei nu sunt incluse in legea apei (CPC 992/636; CR 480/97).

Conditii privind utilizarea apei

Pe langa cerintele utilizarii eficiente si avantajoase exista in general tendinta de a conditiona utilizarea apei. Aceasta conditionare include cerinte formale oficiale (obtinerea autorizatiei) si ferme (exemplu, neaducerea de prejudicii tertilor, protejare a mediului, utilizarea eficienta).

Legea Apei din Germania, cuprinde un exemplu bun al acestor tendinte, avand incluse o serie de conditii directionate privind utilizarea apei, prin autorizatii si licente. Ele cuprind in acest sens utilizarea eficienta, prevenirea efectelor daunatoare, plata compensatiilor, evaluarea preventiva, stabilirea responsabilitatilor si numirea responsabililor corespondentii, masuri de remediere si plata costurilor comune de reglementare si control (art. 4). O trasatura particulara a legislatiei germane este posibilitatea de a impune noi conditii chiar si dupa ce autorizatia fost acordata. Conditii impuse dupa autorizare, se vor baza si vor face referire la cerintele economice si de mediu ale managementului resurselor de apa (art. 5). Dreptul la apa poate fi revocat pentru neutilizare, disparitia si/sau lipsa nevoii, modificarea destinatiei utilizarii de catre cel autorizat, utilizarea in afara specificatiilor de distributie acordate prin autorizatie, etc (art. 15). Autorizatiile sunt necesare ori pentru extragerea si utilizarea apei ori pentru evacuarea apei utilizate inapoi in resursa de apa. Totusi, in masura in care se are in vedere relatia dintre Administratie si utilizatorul de apa, dreptul la utilizarea de apa nu iti da dreptul la orice cantitate sau calitate a apei (art. 2). Aplicatiile pot fi respinse, iar autorizatiile si licentele sunt acordate pentru scopuri specifice, intr-o maniera si masura specifica. In acelasi timp acestea sunt revocabile (art. 6-7). Utilizarea apei de catre proprietarii corecti nu va afecta negativ si alte persoane, nu va cauza modificari daunatoare apei, nu va altera serios bilantul si stautul mediului acvatic si/sau nu va reduce substantial debitele/fluxurile de apa si cele adiacente (art. 24).

49. Mark Armstrong et al, Reforma de Reglementare: *Analiza Economica si Experienta Britanica* (Boston, MIT Press, 1994) 117; si *Oman '90*.

50. Vezi Carl Bauer, *Impotriva Curentului: Privatizare, Pietele, Situatiile drepturilor la Apa, Chile, 1979-1993* (Berkeley, 1995) p. 2: “Afacerile private nu pot coordona acoperirea si protectia resurselor fara interventia continua a statului, prin curti judecatoresti, daca nu prin alte organe politice”; p. 57: “Aceste caracteristici [ale legii] stimuleaza speculatiile. . . ele au fost favorizate [de supporterii legii] spunand ca ipotezele imbunatatesc operatiunea pietii si preturile. . . ei neaga criticile conform carora speculatiile pot denatura preturile prin putere de negociere inegala sau control monopolist. . .”; p. 171: “Guvernul garanteaza realmente subvaloarea drepturilor la apa [avand drept rezultat relativ putine tranzactii] cand sunt privatizate fara impunerea unor taxe sau alte obligatii de interes public”.

O trasatura comuna a legii apei este aceea de a stabili prioritatile privind intrebuintarile acesteia, pentru distribuirea apei in perioadele de criza sau pentru a acorda drepturile la apa in cazul aplicatiilor competitive

Un exemplu al acestei caracteristici, care intamplator este un element major in legea musulmana (“dreptul la sete”), este articolul 58 al Legii Spaniole din 1985 care acorda prioritate obiectivelor privind apa potabila.

Pietele pentru apa

Piata drepturilor de apa este privita cu o atentie sporita ca o alternativa utila si eficienta pentru imbunatatirea aprovizionarii cu apa. Pe masura ce rezervele scad comparativ cu cererea, pietele devin nu doar o alternativa eficienta, dar si o solutie necesara pentru problemele lipsei de apa. Astfel, noua legislatie, precum legea Apei din Mexic, permite transferurile de apa, supuse autorizarii administrative, daca nu cumva astfel de transferuri pot afecta drepturile altor utilizatori, mediul sau regimul resurselor de apa. In lipsa acestor impacturi, sau daca transferul nu ar modifica conditiile sectiunii originale sau acordurile regionale existente, drepturile la apa pot fi transferate prin inregistrarea in Registrul Public al Drepturilor la Apa. Astfel, formalitatile transferurilor de apa sunt stabilite prin reglementari regionale, stabilite de Comisia Nationala a Apei conform cerintelor regiunilor. Totusi, tari precum Republica Populara Chineza, odata cu recunoasterea necesitatii pentru dezvoltarea pietelor pentru apa, scot in evidenta necesitatea unui macromanagement al resurselor de apa pentru a evita impacturile negative asupra mediului si asupra dezvoltarii sociale⁵¹.

Experienta americana

Pietele pentru apa sunt o caracteristica importanta a sistemului legal din statele Americii de Vest. O analiza a experientei lor este importanta pentru intelegerea complexitatii lor. In Statele Unite redistribuirea drepturilor la apa poate fi “posibil cu exceptia calitatii apei... cea mai importanta problema a vestului secetos”⁵².

Pentru ca redistribuirea sa fie validata legal trebuie sa fie indeplinite unele cerinte: a) apa trebuie sa fie posibil a fi utilizata in mod benefic, chiar si dupa redistribuire; b) astfel de redistribuiri nu trebuie sa afecteze alti utilizatori si trebuie sa fie de interes public; c) in multe jurisdictii transferul interbazinal sau transferul in afara zonei de origine se poate realiza doar cu consideratiile convenite pentru interesele locale; d) in unele jurisdictii statutele de proprietate impiedica redistribuirea apei⁵³.

Comercializarea drepturilor de apa este un proces complex, care este afectat si influentat de cativa factori, inclusiv: a) prioritatea drepturilor tranzactionate; b) profilul partilor; c) flexibilitatea geografica; d) dimensiunea si valoarea economica a tranzactiei; e) siguranta drepturilor la apa comercializate; f) caracteristicile cumparatorului; g) volumul de apa transferat; h) schimbari in economiile regionale; i) sistemul pentru administrarea apei; j) disponibilitatea infrastructurii pentru efectuarea schimbarii; k) impactul asupra mediului⁵⁴.

In timp ce pietele drepturilor de apa sunt puternic sustinute de experti reductibili, exista de asemenea rezerve care nu sunt acoperite. Conflictetele privind tranzactiile de apa se produc in America de Vest, deoarece zonele metropolitane mari sunt in cautarea si preiau resurse de apa din zonele rurale. Valorile publice puse in joc cuprind dezvoltarea economica a zonelor urbane, cultura, modul de viata, mediul si viitorul comunitatilor rurale construite in jurul intrebuintarilor agricole.

51. Vezi China: *Capacitatea de infiintare a Legislatiei si Institutiiilor pentru Gospodarirea Apei* (Supus UNDDSMS, 23 August 1995). 21.

52. Beck (Vol. 2, 1991) 234.

53. Ibid. 54. Bonnie G. Colby, et al., “Tranzactia Drepturilor la Apa: Valorile Pietii si Distribuirea Pretului”, *Cercetari privind Resursele de Apa* (Vol. 29, Nr. 6., Iunie 1993) 1565-1572.

“Devine din ce in ce mai vizibil faptul ca legile curente privind apa si actualele piete de drepturi de apa sunt incapabile sa rezolve acest conflict intr-o maniera echitabila”.

Prin urmare, dupa unele autoritati, sunt necesare supravegherea si aprobarea reglementarilor pentru transferul apei si pentru pietele de apa⁵⁵. Ca rezultat al complexitatii, activitatea de comercializare a apei a fost supusa reglementarilor in interesul tertilor si publicului⁵⁶.

In linii mari, reglementarile stabilite cuprind: a) principiul proprietatii, care interzice transferul drepturilor la apa daca nu se afla in proprietatea terenului. Scopul acestui principiu a fost sa previna speculatiile privind terenul b) transferurile trebuie sa fie aprobate de autoritati juridice, legislative sau administrative (autoritatile de aprobare difera conform legii fiecarui stat); c) anuntarea publica privind intentia de transfer, cu posibilitatea inregistrarii protestelor fiecarei persoane interesate sau doar a detinatorilor drepturilor la apa (contestarea variaza conform legislatiei fiecarui stat); d) inregistrarea administrativa a transferului si completarea cu autoritatea pentru gospodaria apei; e) emiterea autorizatiilor pentru redistribuire si intrebuintare supuse conditiilor existente si celor noi, inclusiv dovada realizarii lucrarii si utilizarii avantajoase; f) retragerea drepturilor la apa (si in unele state taxe pentru contraventii), daca nu este obtinuta anterior aprobarea; g) limitarea dreptului transferabil pentru intrebuintarea prejudicioasa; h) cerinta ca transferul sa nu afecteze alti proprietari care, chiar daca sunt la inceput, au dreptul de a mentine conditiile cursului de apa existente, in momentul alocarii acestuia. Deteriorarea poate rezulta ca urmare a modificarilor aparute la nivel de volum, temporizare, stocare, mijloacele de abatere, calitate, pierderea refluxului, punctul de abatere sau o combinatie a acestora; i) ajustarea intrebuintarilor prin unele conditii menite sa reduca sau sa impiedice deteriorarea j) compensarea si plata cheltuielilor; k) limitarea transferurilor pentru uz de importanta istorica.

Pe langa exemplele de reglementare mentionate mai sus, exista, de asemenea, “consideratii de interes public” care se aplica la revizuirea aplicatiilor pentru transferul drepturilor la apa. Se aplica pentru revizuirea “externalitatilor de valoare publica”. Acestea cuprind: a) efectele activitatilor economice care rezulta din aplicatii; b) efectele asupra pestilor si resurselor de vanat si asupra recrearii publicului; c) efectele asupra sanatatii publice; d) costul de oportunitate al utilizarii e) prejudicii aduse altor persoane f) intentia si abilitatea utilizarii g) efectele asupra accesului la apele publice si navigabile; h) nevoile pentru conservarea apei; i) factorii de importanta locala.

In consecinta, o redistribuire nu ar putea fi permisa daca are drept rezultat tulburarea sanatatii minime, a standardelor de mediu sau de siguranta. Totusi, elementul de interes public poate fi adaptat prin conditionarea unei cerinte pentru redistribuire, de masurile privind reducerea problemelor de interes public.

In timp ce nu exista intrebari privind legalizarea concreta a interesului public, au aparut adeseori intrebari privitoare la forurile adecvate si mijloacele de abordare a acestor probleme. Deoarece exista un rol administrativ si juridic, pentru unele autoritati asemenea mijloace si foruri ar trebui sa cuprinda planificarea apei si participarea publicului. Consideratiile suplimentare pot cuprinde evaluarea impacturilor pe care transferul le poate avea asupra mediului si baza de impozitare sau economia locala a zonei de origine a distribuirii apei ce urmeaza a fi transferata.

In final, este important a se preciza ca cercetarile privind pietele pentru apa in America de Vest, California si Chile au dus la concluzia ca cerintele utilizarii eficiente si avantajoase a apelor incurajeaza transferurile de apa⁵⁷; ca existenta stimulentele pentru activitatile specifice afecteaza transferurile de apa⁵⁸; si ca lipsa cerintelor unei utilizari eficiente si avantajoase afecteaza negativ pietele pentru apa⁵⁹.

55. Helen M. Ingram, et al., “The Trust Doctrine and Community Values in Water”, *A III Conferinta Mondiala privind Legislatia si Administrarea* (Alicante, Valencia, 1989) 10-11.

56. Vezi Owen L. Anderson et al., “Redistribuirea” in Beck (Vol. 2, 1991) 234.

57. Colby-Saliba, 81; G. D. Weatherford si S. J. Shupe, “Redistribuirea Apei in Vest”, *Jurnalul Asociatiei Americane a Lucrarilor de Apa* (Nr. 78. Octombrie 1986). 63-71.

58. Haddad, 393.

59. Bauer, 10-11; Haddad, 389-90.

Costurile pentru apa

Tarifarea și stabilirea pretului apei este o problemă supărătoare. Pentru început, au existat complicații tehnice privind pretul care să reflecte cel mai bine valoarea apei. Economistii specializați în resursele de apă remarcă că apa are o valoare economică relativ mică. În timp ce valoarea primei unități de apă ce trebuie utilizată de oricine poate fi foarte mare, valoarea unităților adiționale poate fi destul de mică⁶⁰.

În plus, se pare că prin natura lor pietele pentru apă sunt piețe slabe, cu un număr relativ mic de tranzacții executate în fiecare dintre ele. Mai mult de atât, pietele pentru apă nu sunt piețe clasice în sensul acordurilor rapide și clare, al caracterului anonim al schimbului instantaneu și inexistenței de negocieri ulterioare între părți⁶¹.

Prin urmare, s-a sugerat că pietele pentru apă nu sunt perfect competitive și deci nu reflectă neapărat costurile totale ale tranzacțiilor⁶².

Multe sisteme cer un pret pentru costul administrării resurselor de apă. Există de asemenea taxe pentru serviciile legate de gospodărirea apei și pentru protecția și recuperarea apei când este afectată de deteriorarea mediului.

Astfel, Legea Apei din Germania solicită plata costurilor pentru controlul general (art. 40). De asemenea, în Germania, Legea privind Taxele pentru Apa Reziduală din 6 Noiembrie 1990, are în vedere taxele ce trebuie plătite pentru poluarea apei. Taxele sunt determinate de nivelul de toxicitate, care depinde mult de substanțele evacuate cum ar fi substanțele oxidabile, nutrienții fosfor, azot, metalele grele: mercur, cadmiu, crom, nichel, plumb, cupru și compușii lor; precum și de toxicitatea globală demonstrabilă prin pești (art. 1-3, Legea din 6 Noiembrie 1990). Se ia în considerare, de asemenea, clasificarea bazinelor hidrografice particulare și numărul elementelor de toxicitate din corpul apei din aval de evacuare pe râu. Taxele pentru apă sunt plătite de oricine care descarcă ape reziduale. Veniturile obținute din taxele pentru apă vor fi folosite prin măsurile pentru îmbunătățirea calității apei (art. 9 și 13, Legea din 6 Noiembrie 1990).

Costurile pentru controlul poluării și protecția mediului în Olanda sunt finanțate prin bugetul general (platitorii de impozite) sau prin buget special finanțat cu perceperii specifice sau taxe. Perceperile de taxe pentru poluare sunt adunate de la poluatori.

Exemple privind aceste cazuri de legii, unde taxele sunt folosite pentru acoperirea costurilor sau pentru promovarea protecției mediului sunt relativ numeroase.

Totuși, legislația privitoare la perceperea de taxe ca atare, nu este abundentă. Un caz recent este Legea Apei din Mexic din 1 Decembrie 1992, care solicită taxe pentru exploatarea, întreținerea și folosirea pentru agrement a apei subterane și de suprafață. Platile sunt, de asemenea, stabilite în funcție de descărcările în corpurile de apă (art. 112). Preturile și valorile apei sunt fixate conform disponibilității apei la nivel regional. Obiectivele sistemului sunt: a) corelarea taxelor pentru apă cu beneficiul care rezultă din servicii și lucrările de apă; b) integrarea sistemului financiar în strategia generală pentru managementul resurselor de apă, inclusiv la soluții pentru probleme structurale; c) promovarea utilizării raționale a apei și conservarea; d) adaptarea pretului apei la cost; e) întărirea Comisiei Naționale a Apei, care adună și administrează veniturile legate de apă. Sistemul intenționează să perceapă taxe în funcție de costul de oportunitate al apei, permitând ajustări conform condițiilor regionale și luând în considerare situația politică și socială a diferitelor grupuri de utilizatori. Taxele sunt o sursă principală de finanțare pentru activitățile și investițiile Comisiei Naționale a Apei.

60. R. A. Young, "De Ce Există Așa De Puține Tranzacții Între Utilizatorii De Apă?" *Jurnalul American al Economiei Agricole* (Vol. 68. Decembrie 1986). 1143-1151; de asemenea Colby-Saliba, 1-6.

61. Haddad, 379.

62. M. L. Livingston, "Aspecte Normative și Pozitive ale Economiei Institutionale: Sugestiile pentru Politica Apei." *Cercetări privind Resursele de Apă*. (Vol. 29. Nr. 4. Aprilie 1993). 815-821; Livingston, "Proiectarea Instituțiilor de Apă: Esecurile Pietelor și Reacțiile Institutionale."

Legea Spaniola a Apei din 1985 are in vedere plata taxelor pentru utilizarea sau posedarea temporara a apelor publice. Valoarea de baza pentru calcularea taxelor este valoarea bunului capital care este folosit de utilizator. Astfel valoarea respectiva este estimata pe baza beneficiilor economice generate de acest bun. Rata ce trebuie adunata este de 4% din valoarea de baza. Veniturile sunt colectate si administrate de Confederatiile Apei, care sunt autoritatile pentru apa la nivel de bazin (art. 104-105).

BIBLIOGRAFIE

Colby-Saliba, Bonnie and David Bush. "Pietele pentru Apa in Teorie si practica: Transferuri de Piata, Valoarea Apei si politica Publicului." *Studii in Politica si Gospodarirea Apei*. (Boulder, No. 12, 1987).

Anderson, Owen L. et. al. "Redistribuirea." *Apa si drepturile la Apa*. Vol. 2. Robert E. Beck. Ed. Charlottesville: Compania Michie, 1991.

Argentinean Supreme Court. *La Pampa vs. Mendoza*. (L-195-XVIII, 1987).

Armstrong, Mark et. al. *Reforma de reglementare: Analiza Economica si Experienta Britanica*. Boston: MIT Press, 1994.

Barraqué, Bernard. "Gospodarirea Apei in Europa: Dincolo de Dezbaterea Privatizarii." *Flux*. (Paris, Nr. 7. Ianuarie-Martie 1992).

Bauer, Carl J. "Derechos de Propiedad y el Mercado en una Institucionalidad Neoliberal: Efectos e Implicancias delCodigo Chileno de Aguas de 1981." *Documento para Discusion*. (Santiago, August 1993).

Bauer, Carl. *Pietele pentru Apa si Principiile Dublin*. Berkeley: Septembrie 1996. Bauer, Carl. *Impotriva Curentului: Privatizare, Piete, si Conditia drepturilor la Apa, Chile, 1979-1993*. Berkeley: 1995.

Beck, Robert E. Ed. *Apa si Drepturile la Apa*. Vol. 1-3. Charlottesville: Compania Michie, 1991.

Bitran, Eduardo and Raúl Saez, "Privatizare si Reglementare in Chile." *Brookings Institution-Conferinta privind Economia Chiliana*. (Washington, D.C., 22-23 Aprilie 1993).

Bonfante, Pedro. *Instituciones de Derecho Romano*. Trad. de la 3a ed. ital. Luis de Bacci y Andres Larrosa. Madrid: Campuzano Horma Fernando, 1929.

Briscoe, John. *Managementul Resurselor de Apa in Chile: Prelegeri din Turneul Studiului Bancii Mondiale*. Document informativ. Banca Mondiala, Ianuarie 1996.

Caponera, Dante. *Principiile Legislatiei si Administrarii Apei*. Balkema: Países Bajos, 1992.

Casasus, Carlos. "Privatizarea Industrii Mexicane de Apa." *Jurnalul Asociatiei Americane a Lucrarilor de Apa*. (Martie 1994).

le Cheik, El-Charani. *Kitab al Mizan (Balance de la Loi Musulmane)*. Traducere dupa Perron, Algiers: 1898 China. Capacitatea de infiintare a Legislatiei si Institutiilor pentru Gospodarirea Apei. (Supus UNDDSMS, 23 August 1995).

Conac, Françoise. "Emiterea Drepturilor la Apa si Teritoriu in Schemele Irigate din Africa Subsahariana: Conflicte ce urmeaza a fi evitate." *Buletinul DVWK*. (Berlin, Nr. 16, 1989).

Davidson, John. "Organizatii de Distribuire si Stocare." *Apa si Drepturile la Apa*. Vol. 3. Robert E. Beck. Ed. Charlottesville: Compania Michie, 1991.

Dellapenna, Joseph. "Regulated riparianism." *Apa si Drepturile la Apa*. Vol. 1. Robert E. Beck. Ed. Charlottesville: Compania Michie, 1991.

Comisia Economica pentru Europa. *Legislatia Apei Subterane in Regiunea ECE*. (ECE/WATER/44).

Comisia Economica pentru Europa. *Environmental Series Nr. 4: Politici si Sisteme ale Evaluarii Impactului de Mediu*. (ECE/ENVWA/15).

Environment Canada. *Legislatia Principala privins Apa si Institutiile din Canada*. Ottawa: Economie si Conservare din Serviciile de Conservare Ecologica, Octombrie 1993. (Pregatit pentru Secretariatul UN, Comitetul privind Resursele Naturale al ECOSOC.)

"Revista Ordinului Judecatoresc Federal privind Normele pentru Apa de Irigatii." *The New York Times*. (New York, 1 August 1991).

"Principii si Obiective Fundamentale pentru Noua Lege a Apei din Africa de Sud." *Raport catre Ministerul Administrarii Apelor si Padurilor cu privire la Documentul de Revizuire a Legii Apelor*.

Furuseh, Owen, and Chris Cocklin. "Un Cadru Institutional pentru Managementul Durabil al Resurselor: Modelul Noua Zeeanda." *Jurnalul Resurselor Naturale*. (New Mexic, Vol. 35. Nr. 2. Primavara 1995).

Gray, Lee and Kenneth Nobe. "Economia Resurselor de Apa, Externalitati si Institutii in Statele Unite." *Conferinta Internationala privind Sistemele Legislative Globale privind Apa* (Valencia, 1975).

Haddad, Brent Michel. *Evaluarea Nisei de Piata: De ce Pietele Interregionale Rurale catre Urbane pe Termen Lung pentru Apa nu s-au Creat in California*. Berkeley: Universitate de Energie si Resurse din California Ph.D Dissertation, 1996.

Hellinga, F. *Administrarea Locala a Controlului Apei in Tarile Europene*. Wageningen: H. Veenman si Zonen N.V., 1960.

Turan, Ilter. "Politicele Apei si Rolul Organizatiilor Internationale: Orientul Mijlociu." *Lucrarile Simpozionului International privind Resursele de Apa in Orientul Mijlociu: Politici si Aspecte Institutionale* (Urbana, Octombrie 1993).

Ingram, Helen M. et. al. "Doctrina increderii si a valorilor comunitatii in ceea ce priveste apa." *A III Conferinta Mondiala privind Legislatia si Administrarea Apei* (Valencia, 1989).

Legile Angliei. Editia a Patra. Supp. Vol. 49.

Kamm, Henry. "Succesul Fermelor duce Israelul la seceta", *The New York Times* (New York, 21 Aprilie 1991).

Ke, Lidan. *Administrarea Resurselor de Apa in China*.

Propunere Legislativa Nr. 2249-A. 1991. Brazilia: Iunie 1993.

Livingston M. L. "Proiectarea Institutiiilor de Apa: Esecurile Pietelor si Reactiile Institutionale." *1993 Documentul Politic al Bancii Mondiale.*

Livingston M. L. "Aspecte Normative si Pozitive ale Economiei Institutionale: Sugestiile pentru Politica Apei." *Cercetari privind Resursele de Apa.* (Vol. 29. Nr. 4. Aprilie 1993).

Mohammed, Al-Eryani. "Politica si Aspecte Institutionale ale Managementului si Exploatarii Resurselor de Apa in Yemen." *Resursele de Apa in Orientul Mijlociu: Politica si Aspecte Institutionale.* Urbana: Octombrie 1993.

Mono Lake. *Societatea Nationala Audubon vs. Curtea Superioara a Districtului Alpin.* (Cal.3d 419, 189 Cal. Rptr. 346, 658 P.2d 709, 1983).

Mpofu, Thomas P. Z. Comunicare catre Beatrice Labonne: UNDDSMS, 1 August 1995.

Comisia Nationala a Apei. *Planificarea Resurselor de Apa.* Springfield: U.S. Departmentul de Comert, Iunie 1972.

Oman '90. Sultanatul de la Oman: Ministerul de Informatii, 1990.

Rehinhold, Robert. "Noua Epoca pentru Politica Vestica a Apei: Mai Putin pentru Ferma, Mai Mult pentru Oras." *The New York Times* (New York, 11 Octombrie 1992).

Solanes, Miguel. "Descentralizarea Managementului de Apa: Cazul Asociatiilor utilizatorilor de Apa." *Al 14-lea Simpozion Agricol al Bancii Mondiale in Domeniul Liberalizarii Economiei: Schimbarea Rolului Guvernelor.* (New York, 1993)

Sullivan, Lawrence Anthony. *Impotriva Adevarului.* St. Paul: West Publishing Co., 1977.

Trelease, Frank. *Legea Apei, Utilizarea Resurselor si Protectia Mediului.* St. Paul: West Publishing Co., 1974.

United States District Court. *Consilul de Protectie a Resurselor Naturale vs. Duvall.* (California: 777 F. Supp. 1533 E.D.Cal. 1991).

Curtea Suprema a Statelor Unite. *Programa si Opinii.* (Nr. 80. 1984).

Legea Apei a Republicii Populare Chineze. Beijing: 21 Ianuarie 1988.

Gospodaria Apelor in Olanda: Politici, Masuri, Finantare. Noiembrie 1991.

Consiliul Resurselor de Apal. *Principii si Standarde Propuse and pentru Planificarea Managementului de Apa si Resursele Naturale Asociate.* Vol. 36. Nr. 245. Washington, D.C.: Registrul Federal, 21 Decembrie 1971.

Weatherford, G. D. si S. J. Shupe. "Redistribuirea Apei in Vest." *Jurnalul Asociatiei Americane a Lucrarilor de Apa* (Nr. 78. Octombrie 1986).

Wohlwend, B. J. "Apele Indiene si Administrarea in Bali." *Lucrarile Conferintei privind Sistemele Legislative Globale ale Apei* (Valencia, 1975).

Banca Mondiala. *Managementul Resurselor de Apa*. Washington, D.C.: Banca Mondiala, 1993.

Young, R. A. "De Ce Exista Asa De Putine Tranzactii Intre Utilizatorii De Apa?" *Jurnalul American al Economiei Agricole* (Vol. 68. Decembrie 1986).

Aceasta broșura este printată pe un document marcat cu constelația unei lebede.

Semnul Lebedei Nordice ghidează consumatorii către produsele cele mai sănătoase din punct de vedere ecologic. Pentru a obține simbolul lebedei, producătorii trebuie să adere la liniile de ghidare stricte care sunt revizuite pe o bază și programare continuă. Acesta lucrare a fost realizată conform acestor linii din ghid.

Parteneriatul Global al Apei

Secretariatul GWP, Sida, S-105 25 Stockholm, Suedia. Birou: Sveavägen 24-26, Stockholm
Telefon +46 (0)8 698 50 00 Telefax +46 (0)8 698 56 27
E-mail gwp@sida.se www.gwpforum.org

ISSN: [1652-5396](#)
ISBN: [91-85321-59-1](#)